№11, ЛИСТОПАД, 2008

ЄВРО БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

- ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОКОМІСІЇ В УКРАЇНІ ОЧОЛИВ ЖОЗЕ МАНУЕЛЬ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА / 4
- ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ ВІКТОРИНИ / 8
- ПРОЦЕС РОЗШИРЕННЯ РУХАЄТЬСЯ ВПЕРЕД / 20
- НАЙБІЛЬШЕ СПОЖИВАЧІ ДОВІРЯЮТЬ ДЕРЖАВІ У ФІНЛЯНДІЇ / 26

Євросоюз протистоїть фінансовій кризі

(стор. 12–15)

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу і Президент Франції Ніколя Саркозі.

В Україні розпочато інформаційну кампанію з підвищення обізнаності споживачів (стор. 7).

У Брюсселі відбулася конференція з донорської допомоги Грузії (стор. 19).

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №11'08

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

Засновник: Представництво Європейської Комісії в Україні

Свідоцтво про реєстрацію КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.Stadniychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту беруть участь Олег Фурдило, Анатолій Марциновський, Сергій Матвєєв

Комп'ютерна верстка Андрій Ходзицький

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ, вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 11.11.08.
Друк: ТОВ «МАКРОС»
м. Київ, бул. Лепсе, 4

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

Відносини ЄС–Україна

Представництво Єврокомісії в Україні очолив Пінту Тейшейра . . . 4
Європарламент визнав Голодомор злочином проти людства . . . 5
Нова Угода про асоціацію залишить відкритим питання можливості членства для України . . . 5

Програми ЄС в Україні

Юрія Бабійчука нагородили комп'ютером . . . 6
Обговорено перспективи співпраці зі споживчими організаціями ЄС . . . 6
Розпочато інформаційну кампанію з підвищення обізнаності споживачів . . . 7
Євроклубам пропонують продемонструвати креативність та інноваційність . . . 7
Проект «Спільна культурна спадщина» організував свято митців . . . 8
Вітаємо переможців вікторини . . . 8
За сприяння місії ЄС проведено операцію з контролю на кордоні . . . 9
Розпочинається новий проект на підтримку медійного середовища . . . 9

Анатомія ЄС

Європейський центробанк підтримує купівельну спроможність євро . . . 10
Два завдання Митного союзу . . . 11

Новини Євросоюзу

Економіка і фінанси

ЄС закликає до допомоги фінансовому сектору . . . 12
Єврокомісія стежитиме за дотриманням конкуренції . . . 13
Брюссель пропонує посилити захищеність вкладників . . . 14
Європарламент закликав до скоординованих дій . . . 14
Жозе Мануель Баррозу: «Кризи завжди є також і можливостями» . . . 15

Інституційні справи

Данута Хюбнер: «ЄС не може використовувати вчорашню структуру для вирішення сьогоднішніх і завтрашніх проблем» . . . 16
Ісландці хочуть до Євросоюзу . . . 16
Журналісти отримали нагороди Європарламенту . . . 17
Колм Барк: «Ірландія має чітко сказати іншим країнам, коли відбудеться повторний референдум з Лісабонської угоди» . . . 18

Зовнішня політика

Відбувся Євро-Азійський саміт . . . 19
Пом'якшали відносини з Бєларуссю . . . 19
Грузії зібрали 2,8 мільярда євро . . . 19

Розширення

Оллі Рен: «Процес розширення рухається вперед» . . . 20

Довкілля

Євросоюз виконає кіотські зобов'язання . . . 21
Запропоновано нові пріоритети управління відходами . . . 21
Політичні зобов'язання щодо парникових газів перетворюють на закони . . . 21

Суспільство

У Німеччині роз'яснювали права громадян ЄС . . . 22
У майбутньому головними будуть приватні пенсії . . . 22
Союз продовжує боротьбу проти смертної кари . . . 23
Лауреатом Призу Сахарова став Ху Цзя . . . 23

Здоров'я

Брюссель заохочує школярів пити молоко . . . 24
Музичні плеєри можуть бути небезпечними для слуху . . . 24

Регіональне співробітництво

Комісія пропонує нові можливості для Мадейри, Канарів, Мартініки та інших . . . 25
На «Відкритих днях» говорили про розвиток міст та регіонів . . . 25

Захист споживачів

Європейці проти клонування тварин для продуктів харчування . . . 26
Найбільше споживачі довіряють державі в Фінляндії, найменше — в Болгарії . . . 26

У ЄС БАЧАТЬ БІЛЬШЕ, НІЖ ЗАХМАРЕНИЙ ОБРІЙ

Минулого місяця фінансова криза струснула світ із новою силою. Настав час, коли треба було ухвалювати швидкі та ефективні рішення. Власне, це час істини: саме подібні катаклізми засвідчують спроможність міжнародних організацій, держав та їхніх окремих інституцій протистояти невідомим досі негараздам, показують їхній запас міцності.

Європейський Союз відреагував на жовтневе загострення залпом з усіх стволів. На початку місяця зібрався Екофін — Рада міністрів з фінансових справ. Потім Єврогрупа — лідери країн-членів зони євро. За ними — Європейська Рада. Паралельно працювала Європейська Комісія: спочатку ухвалила рішення щодо збільшення довіри вкладників до банківської системи, згодом — рекомендації щодо надання державної допомоги банкам, за тим провела надзвичайне засідання, де затвердила пропозиції щодо майбутніх дій ЄС. Обговоривши фінансово-економічну ситуацію Європейський Парламент. Європейський центробанк здійснював свої заходи, зокрема полегшив доступ банків до фінансів через зниження процентних ставок. І всі ці численні дії були цілком злагодженими та скоординованими.

Тема протистояння фінансовій кризі є центральною для цього номеру «Євробюлетеня» — ми друкуємо головні рішення, ухвалені структурами Євросоюзу. Читачі зможуть скласти уявлення і про загальну філософію дій ЄС, і про цілком конкретні механізми, які він використовує.

Але хотіли б привернути увагу до засідання Єврокомісії, яке відбулося в останніх числах жовтня. Бо мова на ньому йшла вже не про конкретні заходи для гасіння нинішньої пожежі, а вироблявся погляд на посткризову ситуацію. Оцінивши сьогодення та можливі наслідки, Брюссель вже складає план дій з нейтралізації втрат від нинішнього «землетрусу» та руху вперед.

У цьому суть Євросоюзу — бути ефективним сьогодні, але водночас заздалегідь планувати своє завтра. Звісно, зараз ніхто ще не може сказати, якими будуть наслідки фінансової кризи, її вплив на економіку та суспільство, скільки триватиме ця турбулентність. Проте це аж ніяк не означає, що треба припинити мислити стратегічно, бачити більше, ніж захмарений сьогодні обрій.

Редакція

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОКОМІСІЇ В УКРАЇНІ ОЧОЛИВ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА

16 жовтня новий Посол Європейської Комісії та Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра вручив вірчі грамоти Президенту України Віктору Ющенку.

З нагоди початку своєї роботи на новій посаді він заявив:

— Для мене велика честь стати Послом і Головою Представництва Європейської Комісії в Україні. Україна — це велика держава з довгою і багатою історією та культурою, яка відіграє дуже важливу роль для стабільності нашого континенту.

Я дуже радий, що працюватиму в Україні на цьому особливо важливому етапі її відносин з ЄС, які активно розвиваються, спираючись на зобов'язання обох сторін покращувати та зміцнювати їхню співпрацю. Це також час великих викликів, які має подолати український народ, щоб забезпечити майбутнє з ЄС.

Європейський Союз є найбільшим торговим партнером та донором України. На останньому саміті Україна–ЄС, що відбувся 9 вересня цього року, Україна та Європейський Союз привітали тісну співпрацю у рамках виконання Плану дій Україна–ЄС і заявили про бажання здійснювати подальше поглиблення своїх відносин. Значних успіхів було досягнуто у переговорах щодо Угоди про асоціацію, яка стане новою правовою основою для подальших відносин між Україною та ЄС. Мета цієї угоди полягає у тому, щоб ще більше наблизити Україну до ЄС та зміцнити зв'язки у політичній, економічній та культурній сферах і сфері безпеки. Зона вільної торгівлі, переговори зі створення якої розпочалися після приєднання України до СОТ, стане основною частиною Угоди про асоціацію. Також на додаток до існуючої угоди про спрощення оформлення віз, ЄС і Україна вирішили розпочати діалог щодо запровадження у довгостроковій перспективі безвізового режиму між ЄС і Україною.

На тлі зростаючого інтересу до Європейського Союзу та його діяльності в Україні, я робитиму все можливе, щоб підтримувати та зміцнювати відносини між Україною та ЄС. Я хочу більше дізнатися про Україну та вітаю діалог і обговорення багатьох важливих питань задля посилення наших відносин і сподіваюся зробити внесок у забезпечення майбутнього, сповненого стабільності, безпеки та процвітання для всіх українців. ❑

Жозе Мануель Пінту Тейшейра служив офіцером у Португальському військово-морському флоті. Він закінчив Лісабонський технічний університет та отримав післядипломну освіту у Норвезькому технічному університеті та Лондонській школі економічних і політичних наук.

Пропрацювавши керівником міжнародних проектів у Південній Африці та на Середньому Сході, у 1988 році він почав роботу в Європейській Комісії. Працював у Представництві Єврокомісії у Свазіленді, потім у Міністерстві закордонних справ Португалії під час першого її головування у Європейському Співтоваристві у 1992 році.

Він також працював у Представництві Європейської Комісії в Анголі з 1992 по 1994 рік. З 1994 по 1996 рік відповідав за гуманітарну допомогу Європейської Комісії на Кавказі (у Вірменії, Азербайджані, Грузії, а також Чечні та Інгушетії), а з 1996 по 1998 рік очолював Місію гуманітарної допомоги Європейської Комісії у Боснії і Герцеговині та Хорватії.

З 1998 по 2002 рік Жозе Мануель Пінту Тейшейра був Послом Європейської Комісії у колишній Югославській Республіці Македонія та у 2002–2005 роках — в Мозамбіку. Перед призначенням Послом Європейської Комісії в Україні він працював у штаб-квартирі Європейської Комісії у Брюсселі і відповідав за відносини з країнами Південної Африки.

ЄВРОПАРЛАМЕНТ ВИЗНАВ ГОЛОДОМОР ЗЛОЧИНОМ ПРОТИ ЛЮДСТВА

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ УХВАЛИВ 22 ЖОВТНЯ РЕЗОЛЮЦІЮ ЩОДО ВШАНУВАННЯ ГОЛОДОМОРУ, ШТУЧНО СТВОРЕНОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ 1932–33 РОКІВ. У документі він оцінюється як такий, що «спричинив смерть мільйонів українців, був цинічно й ретельно спланований сталінським режимом з метою прискорення спрямованої на колективізацію політики Радянського Союзу й проти сільського населення України».

У документі також ідеться:

«Європарламент ухвалює наступне звернення до народу України й особливо до тих, що вижили під час Голодомору, родин та родичів жертв:

— визнає Голодомор (штучний голод 1932–33 років в Україні) жахливим злочином проти українського народу та проти людства;

— рішуче засуджує ці дії, спрямовані проти українського селянства й позначені масовими знищеннями людей та порушеннями прав і свобод;

— висловлює співчуття українцям, які постраждали внаслідок цієї трагедії, і свою шану тим, хто помер внаслідок штучного голоду 1932–33 років;

— закликає країни, які виникли внаслідок розпаду Радянського Союзу, відкрити їхні архіви щодо Голодомору в Україні 1932–33 років для належних досліджень, щоб усі ці випадки та їхні наслідки могли бути цілком вивчені та оцінені». ❑

НОВА УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗАЛИШИТЬ ВІДКРИТИМ ПИТАННЯ МОЖЛИВОСТІ ЧЛЕНСТВА ДЛЯ УКРАЇНИ

Наприкінці жовтня у Варшаві відбулася конференція «2009: рік для Західних Балкан та Східноєвропейського партнерства». Одним із промовців на ній був Комісар ЄС з питань розширення Оллі Рен. Половина його виступу була присвячена відносинам Євросоюзу й України.

— Схоже, 2009 рік буде вражаючим. Сподіваюся, менш приголомшливим для фінансових ринків, як минулі кілька тижнів, але більше хвилюючим для розширення Євросоюзу та для його відносин із сусідами.

Сьогодні Європа стоїть перед серйознішими викликами для безпеки й стабільності її Сходу, ніж будь-коли з часів завершення холодної війни. Роль ЄС у заспокоєнні ситуації в Грузії була значною. Однак нам потрібно більше, ніж кризовий менеджмент. Євросоюз має розробити життєздатну середньострокову стратегію, щоб забезпечити стабільність та безпеку в східній частині нашого континенту. Це життєвоважливо для країн регіону, але також надзвичайно важливо для благополуччя Союзу.

Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Феррero-Вальднер та її команда зараз готують важливі пропозиції до грудневої Європейської Ради, які мають просунути наші відносини з цими країнами. Європейська Комісія веде від імені ЄС переговори щодо нової Угоди про асоціацію з Україною, яка зробить тіснішим співробітництво в політичній, економічній та правовій сферах.

Глибша співпраця між Євросоюзом та Україною покращить бізнесове середовище, відкриє доступ товарів до ринків, пожвавить транскордонне співробітництво, а також пропагуватиме правосуддя та боротьбу проти корупції. Діалог з візових питань націлений на започаткування в довгостроковій перспективі взаємного безвізового режиму між Україною та ЄС.

Водночас дискусія щодо перспектив членства України не стоїть зараз на порядку денному. Нова Угода про асоціацію залишить відкритим питання майбутнього розвитку відносин ЄС і України. Немає потреби ставити так питання нині, поновлення дебатів про це не піде на користь ні Євросоюзу, ні Україні. Зараз нам треба поглибити відносини на всіх рівнях — через співпрацю в бізнесі, культурні обміни й міжлюдські контакти — незалежно від того, який статус відносин буде в майбутньому.

Історично глибокі зв'язки Польщі з Україною є великою цінністю для всього Союзу. Взаємне зближення між країнами протягом останніх 20 років було запорукою стабільності в Центральній та Східній Європі в непрості часи. Міцні польсько-українські двосторонні відносини залишаються найголовнішими для утримання України орієнтованою на Європейський Союз.

Польща взяла на себе роль лідера в посиленні політики ЄС і в напрямку інших східних сусідів. Я вітаю спільні пропозиції Польщі та Швеції щодо Східного партнерства й захоплююся енергією міністра закордонних справ Польщі Радислава Сікорського, яку він вкладає в цю справу. Ці пропозиції простимулювали відповідні дебати й створили новий рівень амбіцій для східної політики ЄС.

Східноєвропейське партнерство базоване на бажанні підвищити нашу підтримку двосторонньому й багатосторонньому співробітництву зі Східною Європою. Партнерство буде гнучкішим, міцнішим для потреб партнерських країн, й даватиме більше відповіді на їхнє бажання бути ближчими до Союзу. Збільшення можливостей для студентів навчатися в ЄС та просування до полегшення візового режиму є двома конкретними ініціативами щодо цього. ❑

ЮРІЯ БАБІЙЧУКА НАГОРОДИЛИ КОМП'ЮТЕРОМ

17 жовтня в СЗОШ №1 художнього профілю м. Ірпінь відбулося нагородження її учня, переможця Міжнародного конкурсу дитячого малюнка на тему ґендерної рівності 9-річного Юрія Бабійчука та фіналістів українського туру конкурсу.

КЕРІВНИК ВІДДІЛУ ПОЛІТИКИ, ПРЕСИ ТА ІНФОРМАЦІЇ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ ДІРК ШЮБЕЛЬ ВРУЧИВ ЮРІЮ БАБІЙЧУКУ ГОЛОВНИЙ ПРИЗ — КОМП'ЮТЕР. У своїй промові він зауважив, що юні учасники конкурсу надзвичайно серйозно поставилися до такої складної теми як ґендерна рівність. Участь у церемонії нагородження взяв також заступник голови Ірпінської міськради Ігор Михайлишин.

Програму Європейської Комісії, спрямовану на популяризацію теми ґендерної рівності серед дітей країн, які не є членами Європейського Союзу, було розпочато ще 2005 року. Торік було вперше проведено Міжнародний конкурс дитячого малюнка. Основна ідея його полягає в тому, щоб зрозуміти: як діти віком 8–10 років бачать рівність між чоловіками та жінками.

Цього року на конкурс було надіслано понад 25 тисяч малюнків з 51 країни світу. З них 1149 робіт надійшло від українських школярів. ❑

ОБГОВОРЕНО ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ ЗІ СПОЖИВЧИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЄС

У рамках проекту «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» було проведено тренінг-семінар «Взаємодія зі споживчими організаціями Європейського Союзу». Його учасниками стали представники неурядових організацій споживачів.

МЕТОЮ СЕМІНАРУ БУЛО ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРИ, ПРИНЦИПІВ ТА НАПРЯМІВ РОБОТИ СУЧАСНОГО СПОЖИВЧОГО РУХУ В КРАЇНАХ ЄС, РОЗВИТОК ВЗАЄМОДІЇ З ОРГАНІЗАЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.

Участь у проведенні тренінгу взяли експерти Європейської споживчої організації Віллємін Ба та Хюгес Тібат (на фото). Вони розповіли слухачам семінару про історію розвитку, пріоритети споживчих організацій в Європі, зробили загальний огляд сучасного споживчого руху. Також були обговорені такі теми як співробітництво між споживчими організаціями країн Євросоюзу, говорили і про співпрацю українських та європейських структур. ❑

РОЗПОЧАТО ІНФОРМАЦІЙНУ КАМПАНІЮ З ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СПОЖИВАЧІВ

У жовтні спільний проект Європейського Союзу та Програми розвитку ООН під назвою «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» розпочав першу інформаційну кампанію, мета якої — підвищити активність українців як споживачів. Бюджет її складає близько мільйона євро.

КІНЦЕВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ ПРОЕКТУ МАЄ СТАТИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПОІНФОРМОВАНОСТІ СПОЖИВАЧІВ ПРО СВОЇ ПРАВА. Громадяни повинні розуміти, що повертати неякісний товар — це нормально.

— За допомогою проекту Європейський Союз намагається зростити обізнаних та розсудливих споживачів, — заявила під час презентації проекту керівник Управління програм технічної допомоги Представництва Єврокомісії в Україні Лаура Гараньяні. — Інформаційна кампанія — це надзвичайно дієвий механізм, який дасть нам змогу охопити якнайширшу аудиторію.

Заступник Постійного представника та директора Програм розвитку ООН в Україні Йоанна Казана-Вишневецька зазначила:

— Найпроблемнішим є те, що українські споживачі рідко вимагають відповідної інформації про основні права, закріплені у міжнародному та українському законодавстві. Тому захист їх в умовах ринкової економіки — завдання не з простих.

Керівник проекту «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» Клавдія Максименко розповіла, що згідно з опитуваннями лише 20% українських споживачів готові захищати свої права, і тільки 3–5% з них вдавалися до активних дій. Це й спонукає до того, що покупців слід ознайомити з «азами» споживчого законодавства. А щоб свої права засвоїли якомога більше споживачів, інформацію вирішили подавати у простій та зрозумілій формі.

— Креативні ідеї у форматі анімацій та гротескно-гумористичному стилі обов'язково допоможуть споживачам подолати психологічні та емоційні бар'єри, які стримують їх від рішучих та активних дій при порушенні їхніх споживчих прав, — заявила Клавдія Максименко.

Спочатку це будуть малюнки, на яких обігруватиметься якась конкретна ситуація. Скажімо, ви купили неякісний товар, куди підете далі? А у наступному малюнку буде подаватися інформація про те, що слід зробити, аби повернути товар. Такі «комікси» вже незабаром з'являться на транспорті. Зокрема, у містах-мільйонниках їх обіцяють розмістити в метро, а навесні, коли значно збільшується пасажиропотік, — на залізниці у електричках. Також для споживчої освіти громадян обіцяють використовувати газети, радіо та телебачення.

Наступним кроком проекту стане втілення у життя гасла «Продавець — найкращий друг покупця». Треба, щоб люди більше уваги звертали на написи на упаковках, запитували про

товар у продавців. Наприклад, за словами Клавдії Максименко, далеко не кожен товар упакований як масло, є маслом. Така ж проблема зі згущеним молоком, багатьма м'ясними виробами. Якщо покупець витратить зайвих 5 хвилин для того, щоб ознайомитися із характеристикою товару, це у майбутньому убезпечить його від тривалого з'ясування стосунків з магазином.

Щоб згуртувати свідомих споживачів, проект презентував інтерактивну віртуальну «Книгу скарг» на інтернет-сторінці Порталу споживача **(www.consumerinfo.org.ua)**. Туди може поскаржитися кожен, чиї споживчі права були порушені. Усі ці записи пересилатимуть до підприємців-порушників.

Тетяна ПАСОВА.

ЄВРОКЛУБАМ ПРОПОНУЮТЬ ПРОДЕМОНСТРУВАТИ КРЕАТИВНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЙНІСТЬ

ВГО «Українська асоціація європейських студій» розпочала реалізацію нового проекту «Підтримка мережі Євроклубів України». Їм пропонується взяти участь у заходах, присвячених проголошеному на 2009 рік Європейському року креативності та інновацій.

ПРОЕКТ РЕАЛІЗОВУВАТИМЕТЬСЯ ЗА ПІДТРИМКИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ. Євроклуби запрошено до участі в низці заходів. Зокрема, у конкурсі на кращий логотип та слоган Європейського року креативності та інновацій в Україні, національній майстерні, регіональних тренінгах та ярмарках креативності та інновацій. Підсумковий захід — Національний молодіжний ярмарок креативності та інновацій — пройде під час святкування Дня Європи в Україні. Він об'єднає найбільш інноваційні ідеї Євроклубів та представить їх широкій громадськості.

Інформацію про проект розміщено на інтернет-сайті Представництва Європейської Комісії в Україні **www.delukr.ec.europa.eu**. За додатковою інформацією можна також звертатися до радника з питань преси та інформації Представництва Станіслава Топольницького — **stanislav.topolnytskyy@ec.europa.eu** ❑

ПРОЕКТ «СПІЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА» ОРГАНІЗУВАВ СВЯТО МИТЦІВ

У рамках святкування 600-ліття Чернівців та проекту «Спільна культурна спадщина», що реалізується Чернівецькою міськрадою за підтримки Європейської Комісії, проходили Дні культурного діалогу Чернівці–Сучава (Румунія). Зокрема, відбулися 19 Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі», міжнародний фестиваль народних ремесел «Буковинські джерела», свято національної культури та кухні народів Буковини, міжнародний пленер художників «Митці — Чернівцям».

У ФЕСТИВАЛІ «БУКОВИНСЬКІ ЗУСТРІЧІ» ВЗЯЛИ УЧАСТЬ БЛИЗЬКО 200 ІНОЗЕМНИХ І 300 УКРАЇНСЬКИХ УЧАСНИКІВ. Серед гостей фестивалю — колективи «Жруделко» з Польщі, хор Баташек з Угорщини, групи «Лучік», «Мікулянка», «Страчіновці» зі Словаччини, «П'ятра Соймулуй», «Трандафірул», «Дойна Мунчелулуй» з Румунії. Словацькі гості приєдналися до фестивалю вперше, і їхній дебют був вдалим. Всі дев'ять іноземних і тринадцять українських колективів значно прикрасили міський ювілей, зробили його яскравим і незабутнім.

Додав святкових кольорів і міжнародний фестиваль народних ремесел «Буковинські джерела» за участю 25 українських і 15 румунських народних майстрів з Сучавського повіту. Вони представляли різні види мистецтва: писанкарство, ікони на склі, різьблення по дереву, вишивку тощо.

За участю національно-культурологічних товариств міста було підготовлено свято багатонаціональної кухні: гості могли покуштувати українські, румунські, єврейські, німецькі, польські, російські, вірменські та корейські страви. А виставка за результатами пленеру відкрила нові світові шедеври живопису, присвячені Чернівцям. Їхні автори — і місцеві художники, й колишні чернівчани, які приїхали до міста на його 600-ліття.

Заходи проекту ще раз засвідчили неповторність буковинського мистецтва й підтвердили гасло: «Єднаймося через культуру». ❑

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ ВІКТОРИНИ

У липневому номері «Євробюлетеня» ми запропонували читачам взяти участь у конкурсі на знання тематики Європейського Союзу. Дякуємо всім, хто надіслав відповіді на наші запитання. Точно відповіли на них п'ятеро учасників вікторини.

Це:

Барський Вадим, м. Одеса
Дворніченко Дарина, м. Одеса
Карпачова Юлія, м. Полтава
Пінчук Зинаїда, смт Ріпки Чернігівської обл.
Швигар Марина, м. Київ

Переможці отримають призи від Представництва Європейської Комісії в Україні. Також ми хотіли б із вдячністю згадати тих, хто був близький до перемоги: Хомутов В., с. Криничне, АР Крим; Мороз Л.Ф., м. Зіньків Полтавської обл.; Андрусь Ольга, м. Мена, Черкаської обл.; Овчарук Аліна, смт Гриців Шепетівського району Хмельницької обл.; Латій О., смт Веселинове Миколаївської обл.; Купрійчук Олександра, м. Київ; Євроклуб «Україна і Європа», смт Нова Ушиця Хмельницької обл.; Валин Марія, м. Стрий Львівської обл.; Кононець В.В., м. Олександрія Кіровоградської обл.; Микитенко Марія, м. Кривий Ріг; Дудник О.В., м. Кіровоград; Довганюк Інна, м. Київ; Голопьорова Валентина, с. Опитне, Артемівського р-ну, Донецької обл.

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ ТАКІ.

1. Скільки членів (комісарів) входить до Єврокомісії? **27 комісарів (за кількістю країн-членів).**
2. Від чого залежить вага голосу країни у Раді ЄС? **Від кількості населення країни.**
3. Яку офіційну назву мають саміти Євросоюзу? **Європейська Рада.**
4. Яка політична група (фракція) Європарламенту є найчисельнішою? **Група Європейської народної партії та Європейських демократів.**
5. Коли відбудуться наступні вибори до Європарламенту? **7 червня 2009 року.**
6. Яка країна приєднається до зони євро з 1 січня 2009 року? **Словаччина**.
7. Скільки країн входить до Шенгенського візового простору? **24 країни.**
8. Скільки офіційних мов у Євросоюзі? **23 мови.**
9. Коли було започатковано Європейську політику сусідства? **12 травня 2004 року — тоді було оприлюднено Повідомлення Єврокомісії під назвою «Європейська політика сусідства».**
10. Хто з Комісарів ЄС опікується, серед іншого, відносинами Союзу з Україною? **Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер.** ❑

ЗА СПРИЯННЯ МІСІЇ ЄС ПРОВЕДЕНО ОПЕРАЦІЮ З КОНТРОЛЮ НА КОРДОНІ

Україна й Молдова за сприяння місії ЄС з прикордонної допомоги цим країнам (EUBAM) провели спільну операцію з контролю на кордоні під назвою Фокус–2. Про її результати звітували на прес-конференції в Одесі.

За словами начальника оперативного відділу місії Славомира Піхора, вона виступила організатором підготовки до операції, а також координатором передачі інформації під час її проведення.

Крім того, місія допомогла налагодити контакт між партнерськими службами — національними, міжнародними та двосторонніми — й сприяла проведенню оперативних зустрічей з питань протидії контрабанді наркотиків та нелегальній міграції. Крім цього, EUBAM надавав технічне сприяння акції.

Усього в операції від України і Молдови брали участь 14 правоохоронних відомств. Крім цього, були залучені прикордонні та правоохоронні служби Угорщини, Польщі, Румунії, Австрії та Словаччини.

Акція мала дві фази: с 7 по 23 квітня та з 26 серпня по 12 вересня. Було розкрито кілька каналів нелегальної міграції. За словами заступника начальника Південного регіонального управління з міжнародного співробітництва Державної прикордонної служби України Володимира Педешка, озвучувати реальні цифри та факти спеціалісти поки що побоюються.

— По всіх цих каналах ще триває робота, — каже він.

Також зафіксовано 293 випадки контрабанди товарів на загальну суму мільйон євро.

— Але результати не вимірюються цифрами, — зауважив заступник начальника Головного управління митних правопорушень Митної служби Республіки Молдова Дорін Пуріче. — Головне — ми навчилися плідно й швидко співробітничати на різних рівнях. ❑

РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ НОВИЙ ПРОЕКТ НА ПІДТРИМКУ МЕДІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

8 жовтня на прес-конференції в Представництві Європейської Комісії в Україні було оголошено про початок нового проекту «Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі». Він фінансується спільно Європейським Союзом та Радою Європи. Остання виконуватиме проект разом із Національною комісією з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі.

МЕТОЮ ПРОЕКТУ Є ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНІШОГО ІНФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ ПРО СОЦІАЛЬНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ, ЩО ВІДБУВАЮТЬСЯ В ДЕРЖАВІ. Задля досягнення цього дуже важливо сприяти становленню в Україні незалежного, прозорого та життєдайного медійного середовища, яке б відповідало потребам та очікуванням громадськості.

Керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Єврокомісії Дірк Шюбель наголосив на прес-конференції, що «початок цього проекту дуже важливий на даному етапі в Україні, оскільки ситуація в медійному секторі з 2004 року погіршується». Представник Генерального секретаря Ради Європи з координації програм співробітництва в Україні Оке Петерсон зауважив, що «відповідність стандартам, які роками виробляла Рада Європи, завжди було основою європейських прагнень України. Ми схвалюємо й підтримуємо її спроби забезпечити й сприяти свободі вираження та інформації відповідно до Європейської Конвенції з прав людини і прецедентного права Європейського суду з прав людини».

Проект «Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі» насамперед спрямовано на покращення професійних стандартів у медійній галузі. В його рамках надаватимуть допомогу для посилення нормативно-правової бази, що регулює діяльність галузі, здійснюватимуть роботу щодо підвищення етичних стандартів журналістської професії та сприятимуть діалогу між ЗМІ, громадянським суспільством, обласними та місцевими адміністраціями. Проект триватиме 20 місяців. Його бюджет становить 1,2 млн євро, 90% яких є внеском Європейського Союзу.

Підтримка Євросоюзом медіа-проектів в Україні є вже традиційною. На важливості зміцнення поваги до свободи засобів масової інформації та свободи висловлювання наголошено у Плані дій ЄС–Україна. Є в документі також посилання на потребу в «подальшому покращенні та посиленні правових й адміністративних норм для свободи ЗМІ з урахуванням рекомендацій Ради Європи» та «закріпленні відповідного ставлення до свободи ЗМІ, включно з правами журналістів».

Усього на підтримку медіа-проектів ЄС витратив з 2000-го майже 6 млн євро. Наприкінці минулого року завершився проект «Розвиток медіа-навичок», а в 2002–2004 роках тривав проект «Підтримка незалежних ЗМІ». ❑

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТРОБАНК ПІДТРИМУЄ КУПІВЕЛЬНУ СПРОМОЖНІСТЬ ЄВРО

На передових позиціях боротьби з фінансовою кризою перебуває Європейський центральний банк. Адже одне з його найголовніших завдань – зберігати цінову стабільність, а відтак і купівельну спроможність євро. Саме це зараз є особливо важливим для Європейського Союзу.

РОЗТАШОВАНИЙ ЄЦБ У НІМЕЦЬКОМУ ФРАНКФУРТІ-НА-МАЙНІ. Банк засновано 1998 року, отже, недавно він відсвяткував свій десятилітній ювілей. У принципі, функції його подібні до функцій будь-якого національного центробанку: він проводить операції обміну валют та забезпечує безперебійність роботи платіжної системи. ЄЦБ несе відповідальність за вироблення та втілення монетарної політики Євросоюзу. Центральні банки країн зони євро разом із Європейським центробанком створюють так звану Євросистему. ЄЦБ цілком незалежний у своїй діяльності – ні він, ні будь-який банк Євросистеми не може отримувати вказівок від інших органів чи звертатися з проханням про директиви у будь-які інстанції.

Підтримання цінової стабільності в зоні євро та збереження, таким чином, купівельної спроможності єдиної європейської валюти означає жорстке утримання рівня інфляції. Отже, ЄЦБ прагне забезпечити щорічне зростання споживчих цін менше ніж на 2%.

Для цього він використовує два шляхи. Перший – контроль грошової маси. Якщо вона перевищує постачання товарів і грошей, це призводить до інфляції. Зокрема, через визначення процентних ставок у зоні євро – найбільш відомий вид діяльності банку. Наприклад, через нинішню фінансову кризу ЄЦБ зменшив процентні ставки. Другий – контроль політики ціноутворення й оцінка ризиків, які виникають для цінової стабільності в зоні євро.

Європейський центральний банк має три керівні органи: Виконавчу дирекцію, Правління та Генеральну раду.

Виконавча дирекція складається з президента ЄЦБ, віце-президента та ще чотирьох членів. Члени дирекції призначаються за спільною згодою президентів чи прем'єр-міністрів країн, що входять до зони євро. Виконавча дирекція несе відповідальність за втілення монетарної політики, яка визначається Правлінням, надає розпорядження національним центральним банкам. Дирекція також готує засідання Правління й здійснює щоденне керівництво ЄЦБ.

Правління є найвищим директивним органом Європейського центробанку. Воно складається з 21 особи – шести членів Виконавчої дирекції та 15 керівників центробанків країн-членів зони євро. Головує у Правлінні президент ЄЦБ. Головна функція цього органу – визначати монетарну політику в зоні євро, зокрема встановлювати процентну ставку, за якою комерційні банки можуть отримати гроші від центробанку.

Правління збирається двічі на місяць. На першій зустрічі оцінює монетарну та економічну ситуацію і визначається з параметрами на місяць, що почався. На другій зустрічі Правління обговорює головним чином теми, які стосуються інших завдань ЄЦБ та Євросистеми.

Генеральна рада – третій директивний орган, що складається з президента ЄЦБ та його заступників, а також голів центробанків усіх 27 членів Євросоюзу. Вона виконує дорадчу та координаційну функцію ЄЦБ та веде підготовчу роботу до майбутнього розширення зони євро.

Президентом Єврпейського центрального банку з 2003 року є Жан-Клод Тріше, який до того керував центробанком Франції. ❑

Під час засідання Правління ЄЦБ.

ДВА ЗАВДАННЯ МИТНОГО СОЮЗУ

Цього року своє 40-річчя відзначив Європейський митний союз. Разом з євро та шенгенським візовим простором він є одним із головних символів успіху європейської інтеграції.

Святкування ювілею Європейського митного союзу в липні цього року в Парижі.

Головні його елементи такі: скасування всіх митних зборів та обмежень між країнами-членами; запровадження єдиного митного тарифу щодо товарів третіх країн — причому прибуток від його стягнення став одним із джерел формування власних ресурсів Співтовариства; спільна торговельна політика як зовнішній аспект Митного союзу — тобто на міжнародному рівні Співтовариство виражає спільну позицію всіх держав-членів.

Звісно, Митний союз дійшов до всього цього не відразу. Скажімо, до союзного бюджету митні збори на зовнішніх кордонах ЄС надходять з 1975 року. 1988-го було запроваджено єдиний митний формуляр, який замінив 150 різних, які діяли доти в ЄС.

Отже, сьогодні Митний союз є єдиним торговельним простором, де всі товари циркулюють вільно незалежно від того, зроблені вони в ЄС чи імпортовані з третіх країн. Скажімо, виготовлений у Фінляндії мобільний телефон може бути відправлений до Угорщини без всяких зборів і митного контролю. А митні збори на імпортовані з Кореї телевізори платять лише при перетині кордонів ЄС, а далі техніка може вільно їхати до будь-якої країни Союзу. Так само якщо ви, скажімо, прилетите до Варшави рейсом з Києва — на виході буде пост митного контролю. Але вже прилетівши зі столиці Польщі до Берліна, митного офіцера не зустрінете.

Однак важливість митниці в ЄС залишається великою — адже скасування митного контролю всередині Союзу покладає величезну відповідальність на зовнішні кордони. А через них проходить майже 20% всього світового імпорту. Разом 27 митниць Євросоюзу обробили 2007 року 183 млн митних декларацій: 5,5 щосекунди. Вони щороку перевіряють 1 млрд 545 млн тонн морських вантажів та 11,7 млн тонн авіавантажів.

— Сьогодні Європейський митний союз є звичайно ж більше, ніж вільна від тарифів зона. Це спільна система правил, що застосовуються від Дубліна до Бухареста, — заявив у липні під час святкування 40-річчя Митного союзу Комісар ЄС з питань оподаткування та митниці Ласло Ковач. — Сьогодні він має дві цілі. Перша — зробити Європу кращим місцем для ведення бізнесу через полегшення умов для швидко зростаючої легальної торгівлі, операцій європейських компаній, особливо малого та середнього бізнесу, щоб вони могли успішно конкурувати на світовому ринку й сприяти економічному зростанню й зайнятості в ЄС. Друга — забезпечити 500 мільйонів громадян ЄС захистом від ризиків, які несе міжнародна торгівля. Це подвійний виклик, який постає перед митницею в її щоденній роботі.

Цікаво, що деякі острівці всередині Європейського Союзу не входять до Митного союзу. Це заморські території Франції, італійські муніципалітети Лівіно та Кампіоне, а також італійські води озера Лугано, німецький острів Хельголанд та територія Бусінген, датські Фарерські острови та Гренландія, іспанські Сеута й Мелілла та деякі інші. ❑

Шведська митниця, 1969 рік.

ЄС ЗАКЛИКАЄ ДО ДОПОМОГИ ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРУ

У жовтні світова фінансова криза струснула планету з новою силою. Європейський Союз відреагував оперативно усіма головними інституціями. А маніфестом боротьби з кризою стала ухвалена 12 жовтня на саміті країн зони євро (Єврогрупи) декларація щодо конкретного плану дій. Ці пропозиції були згодом підтримані Європейською Радою, яка пройшла 15–16 жовтня. Отже, вони є актуальними для всього ЄС. Подаємо їх практично цілком, оскільки тут викладено філософію протистояння Євросоюзу нинішній фінансово-економічній кризі.

1. Фінансові системи роблять суттєвий внесок у гарне функціонування наших економік і тому є передумовами для зростання та високого рівня зайнятості. Мільйони вкладників довірили свої кошти фінансовим інституціям. Нинішня криза ще більше підкреслює надзвичайно важливу роль фінансових систем.
2. Від самого початку кризи ми протистояли викликам нашим фінансовим системам: ми зобов'язалися вжити рішучих дій й використовувати всі наявні інструменти, щоб підтримати відповідні інституції й упередити їхній занепад. Ми збільшили прозорість банків, посилили гарантії збереження депозитів.
3. Терміново потрібні подальші конкретні дії через проблеми банків з фінансами й поширення фінансової кризи на реальну економіку.
4. Ми підтверджуємо наше зобов'язання рішуче та всебічно діяти разом, щоб поновити довіру й належне функціонування фінансових систем, добиваючись таким чином поновлення належних та ефективних фінансових умов для функціонування економіки. Паралельно країни-члени погоджуються координувати заходи, щоб нейтралізувати наслідки фінансової кризи для реальної економіки. Зокрема, ми вітаємо рішення Європейського інвестиційного банку мобілізувати 30 млрд євро на допомогу європейському малому та середньому бізнесу і його зобов'язання збільшити участь в інфраструктурних проектах.
5. Як члени зони євро ми поділяємо спільну відповідальність й маємо робити внесок у спільний європейський підхід. Ми запрошуємо наших європейських партнерів ухвалити наступні принципи, щоб Європейський Союз як такий міг діяти злагоджено і щоб національні заходи не завдали шкоди функціонуванню єдиного ринку та іншим країнам-членам.
6. Це вимагає від урядів країн Європейського Союзу та зони євро, центральних банків та наглядових органів виробити скоординований підхід, націлений на:
   - забезпечення належних умов для ліквідності фінансових інституцій;
   - полегшення фінансування банків, які перебувають у скрутному становищі;
   - забезпечення фінансових інституцій додатковими фінансовими ресурсами, щоб продовжувалося належне фінансування економіки;
   - забезпечення ефективної рекапіталізації постраждалих банків;
   - забезпечення достатньої гнучкості в застосуванні бухгалтерських правил через нинішні виняткові ринкові обставини;
   - поглиблення співробітництва між європейськими країнами.

   Зважаючи на обставини, Європейська Комісія повинна діяти швидко й гнучко при ухваленні рішень щодо державної допомоги, продовжуючи підтримувати принципи єдиного ринку та режиму державної допомоги.
7. Ми вітаємо недавнє рішення Європейського центрального банку й інших центробанків світу щодо зменшення процентних ставок.
8. Ми також вітаємо рішення ЄЦБ щодо покращення умов для рефінансування банків й забезпечення довших термінів кредитування. Ми сподіваємося на розгляд ЄЦБ усіх способів і засобів для гнучкого реагування на нинішнє ринкове середовище.

   Ми вітаємо намір ЄЦБ та Євросистеми реагувати гнучко на ситуацію на ринку, особливо щодо подальшого покращення механізму поручительства відносно прийнятності цінних паперів.
9. З огляду на додаткові дії, вжиті ЄЦБ на міжбанківському грошовому ринку, уряди зони євро готові здійснювати належні конкретні й скоординовані заходи, щоб покращити функціонування ринку через відстрочення термінів платежів. Метою такої

ініціативи повинно бути вирішення проблеми ліквідності постраждалих банків.

Ми вітаємо ініціативи деяких країн-членів щодо забезпечення середньострокової фінансової допомоги банкам через покупку високоякісних активів або через державні засоби захисту. Погіршення фінансових умов протягом останніх чотирьох тижнів вимагає додаткових скоординованих дій.

З цією метою уряди могли б запровадити на тимчасовий період і на належних комерційних умовах прямі чи непрямі урядові гарантії, страховки або подібне щодо встановлення нового, до п'яти років, терміну виплати головних банківські боргів. Залежно від внутрішніх ринкових умов у кожній країні, такі дії могли б бути спрямованими на певні специфічні й важливі аспекти боргових зобов'язань.

В усіх випадках діяти треба так, щоб уникнути будь-яких викривлень на полі гри та можливих зловживань за рахунок тих, хто не є бенефіціантами цих заходів. У результаті:

- ціна таких інструментів буде відбивати щонайменше їхню справжню вартість відносно нормальних ринкових умов;
- скористатися цим зможуть усі фінансові інституції, які оперують у наших країнах і структури іноземних інституцій з суттєвим оперуванням на ринку за умови, що вони виконують регуляторні вимоги та інші недискримінаційні об'єктивні критерії;
- уряди зможуть надавати подальші можливості для бенефіціантів цих заходів, включаючи забезпечення й адекватну підтримку реальної економіки;
- схема буде обмежена в кількості та тривалості й буде застосовуватися за ретельного контролю з боку фінансових органів до 31 грудня 2009 року.

Діючи швидко, як того й вимагають обставини, ми будемо координувати свої дії у забезпеченні цього, оскільки сильні відмінності у втіленні заходів у різних країнах можуть мати зворотний ефект, призводячи до викривлень на глобальному банківському ринку. Ми також будемо працювати у співробітництві з Європейським центральним банком, щоб забезпечити сумісність з управлінням ліквідністю Євросистеми та сумісність з її операційною системою.

10. Щоб дозволити фінансовим інституціям продовжувати забезпечувати належне фінансування економіки єврозони, кожна країна-член зробить доступним для фінансових інституцій капітал першого порядку (частина капіталу банку, що включає капітал, сформований за рахунок звичайних акцій та безстрокових привілейованих акцій, а також накопичений нерозподілений прибуток та резерви. — «**Євробюлетень»**), наприклад, через купівлю пакетів акцій або інші інструменти. Цінові умови при цьому повинні брати до уваги ситуацію на ринку в кожному конкретному випадку. Уряди зобов'язуються забезпечувати, якщо потрібно, банки капіталом у належних обсягах, водночас підтримуючи всі наявні засоби для збільшення їхнього приватного капіталу. Фінансові інституції повинні будуть приймати додаткові обмеження, особливо, щоб запобігти можливим зловживанням такими заходами за рахунок небенефеціарів.
11. Через виняткові ринкові умови ми закликаємо національні наглядові органи вживати розважливих правил, крім іншого маючи на увазі й потребу стабілізації фінансової системи.
12. Уряди підтверджують намір підтримувати фінансові системи і тому намагатимуться уникнути неплатоспроможності фінансових інституцій через здійснення належних заходів, включаючи рекапіталізацію (зміна структури капіталу компанії — наприклад, співвідношення між акціонерним та борговим капіталом в результаті випуску нових акцій, обміну акцій на облігації тощо. — «**Євробюлетень»**). Роблячи це, ми будемо ретельно стежити за дотриманням інтересів платників податків та забезпечимо, щоб тягар інтервенцій несли існуючі власники акцій та менеджмент. Надзвичайна рекапіталізація певних інституцій повинна здійснюватися після вироблення належного реструктуризаційного плану.
13. Ми вітаємо недавню ініціативу Єврокомісії щодо висновків засідання Екофін 7 жовтня щодо класифікації фінансових інструментів банків між їхніми торговими книгами (частина фінансового портфелю банку, де представлені фінансові інструменти, які купуються або продаються для підтримки торгових операцій з клієнтами, отримання доходу у вигляді різниці між ціною покупки та продажу тощо. — «**Євробюлетень»**) і банківськими книгами. З огляду на нинішні виняткові обставини, фінансовим й нефінансовим інституціям має бути дозволено як необхідність оцінювати їхні активи у відповідності з ризиками дефолту швидше, ніж нагальною ринковою цінністю, яка в умовах неліквідних ринків більше не може бути належним критерієм.
14. У нинішніх обставинах постійного й негайного моніторингу потребує кризовий менеджмент. Тому ми створюємо й зміцнюємо процедуру, яка дозволить обмінюватися інформацією між нашими урядами, Президентом Європейської Ради, Президентом Європейської Комісії, Президентом ЄЦБ та Президентом Єврогрупи. ❑

ЄВРОКОМІСІЯ СТЕЖИТИМЕ ЗА ДОТРИМАННЯМ КОНКУРЕНЦІЇ

Уже наступного дня після саміту Єврогрупи, 13 жовтня, Європейська Комісія опублікувала рекомендації щодо дій в умовах фінансової кризи. Вони стосуються підтримки країнами-членами фінансових установ і дотримання при цьому правил державної допомоги ЄС. Таким чином буде уникнено проявів несправедливої конкуренції.

Правила ЄС щодо державної допомоги вимагають, щоб вжиті заходи не призводили до диспропорційного порушення конкуренції — наприклад, у випадках дискримінації фінансових установ інших країн-членів або, коли банкам-бенефіціантам дозволяють нечесно отримувати новий додатковий бізнес винятково завдяки урядовій підтримці.

Інші вимоги стосуються встановлення часових обмежень для таких заходів та забезпечення адекватних внесків від приватного сектору. Дотримання цих правил та заходів індивідуальної допомоги будуть забезпечувати країни-члени під наглядом Комісії.

БРЮССЕЛЬ ПРОПОНУЄ ПОСИЛИТИ ЗАХИЩЕНІСТЬ ВКЛАДНИКІВ

Європейська Комісія запропонувала переглянути правила ЄС щодо системи гарантування депозитів, тобто оновити відповідну директиву, щоб ще більше захистити вкладників та забезпечити більшу впевненість у банківському секторі. Метою є уникнути масового зняття банківських депозитів, яке приводить до важких економічних наслідків.

ПРИНЦИПОВЕ РІШЕННЯ ПРО ЗМІНУ ДИРЕКТИВИ УХВАЛИЛИ НА ПОЧАТКУ ЖОВТНЯ МІНІСТРИ ФІНАНСІВ КРАЇН ЄС. Запропоновані зміни до Директиви щодо системи гарантування депозитів передбачають таке.

Перше — мінімальний рівень покриття депозитів буде збільшено з 20 тисяч євро до 100 тисяч євро протягом року, з початковим піднятям до 50 тисяч протягом проміжного періоду. Держави-члени можуть збільшувати цей мінімальний рівень в індивідуальному порядку. За підрахунками сучасна система гарантування охоплює близько 65% усіх депозитів. Нові правила гарантування покриватимуть 80% депозитів на рівні відшкодування 50 тисяч євро та 90% — на рівні 100 тисяч євро.

Друге — буде скасовано спільне страхування: це коли частину можливих втрат несе вкладник. Держави-члени повинні гарантувати, що депозит відшкодовується у повному обсязі відповідно до рівня покриття. Чинна на сьогодні директива дає країнам-членам можливість ухвалювати рішення про те, що гарантування депозитів покриває тільки 90% заощаджень.

Третє — буде скорочено період виплати. Час, виділений для виплати вкладникам за системою гарантування депозитів з моменту банкротства банку, буде зменшено до трьох днів. Зараз цей період складає три місяці з можливістю подовження його до дев'яти.

— Збільшення мінімального захисту депозитів зміцнить впевненість європейців у збереженні їхніх вкладів, — заявив Комісар ЄС з питань внутрішнього ринку та послуг Чарлі Мак-Кріві. ❑

ЄВРОПАРЛАМЕНТ ЗАКЛИКАВ ДО СКООРДИНОВАНИХ ДІЙ

Європейський Парламент закликав Євросоюз до скоординованих заходів для протидії фінансовій кризі. Про це йдеться в резолюції, ухваленій 22 жовтня.

ДЕПУТАТИ ВВАЖАЮТЬ, ЩО САМЕ ЧЕРЕЗ ЗЛАГОДЖЕНІ ДІЇ НА БАГАТЬОХ ФРОНТАХ ЄВРОСОЮЗ МОЖЕ ПОДОЛАТИ ФІНАНСОВУ КРИЗУ Й ОБМЕЖИТИ ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МАЛИЙ БІЗНЕС. Європарламент закликав до заходів щодо покращання фінансового нагляду й на потребі такої макроекономічної відповіді на кризу, яка б оживила глобальне зростання, але без шкоди принципам Пакту стабільності та зростання. Крім цього євродепутати закликають вжити кроки до поновлення довіри до фінансових ринків.

Хоча нинішня криза, йдеться в резолюції, має вплив і поза фінансовими ринками, вона є небезпекою для життєздатності бізнесу, зайнятості, персональних доходів, малого й середнього бізнесу. Парламент наголошує на надзвичайній важливості продовження кредитування людей та малого й середнього бізнесу, інвестування в інфраструктуру, щоб уникнути різкого спаду в зростанні та зайнятості.

Європарламент підтримує заходи щодо повернення на ринки ліквідності й швидку реакцію Комісії на дії країн-членів щодо застосування заходів державної підтримки для допомоги фінансовим інституціям. Коли державні гроші витрачаються в такий спосіб, йдеться в резолюції, це має супроводжуватися державним наглядом, покращенням управління, суворою відповідальністю перед державними органами та інвестиційними стратегіями щодо реальної економіки.

Парламентарі привітали створення Комісією групи високого рівня для вироблення майбутньої наглядової архітектури для фінансових служб ЄС, але розкритикували недостатню залученість Європарламенту. Вони також закликали Комісію виробити заходи зі зміцнення регуляторної та контролюючої функцій Євросоюзу та кризового менеджменту на рівні ЄС. Також Європарламент хотів би одержати від Єврокомісії пропозиції щодо ефективного транскордонного кризового менеджменту. ❑

«КРИЗИ ЗАВЖДИ Є ТАКОЖ І МОЖЛИВОСТЯМИ»

29 жовтня відбулося надзвичайне засідання Європейської Комісії. Вона розробила рамкові заходи з переходу від фінансової кризи до поновлення й подальшого розвитку економіки ЄС. Про результати засідання розповів пресі Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. Нижче подаємо головні тези його виступу.

— СЬОГОДНІ ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ УХВАЛИЛА РАМКОВИЙ ПЛАН ПЕРЕХОДУ ВІД ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ ДО СТАЛОГО ПОНОВЛЕННЯ. У найближчому майбутньому ці рамки будуть розвинені.

Першим пріоритетом є мінімізувати вплив кризи на зайнятість, купівельну спроможність та добробут наших громадян. Європа має протистояти економічному спаду так само міцно й скоординовано, як було до фінансової кризи. Головні інструменти для стимулювання попиту та зайнятості знаходяться в руках країн-членів. Але якщо ми послідовні, то повинні працювати разом на рівні Європейського Союзу.

26 листопада Єврокомісія оприлюднить всеосяжний план з оздоровлення ЄС, заснований на схвалених сьогодні підходах. Він включатиме цілеспрямовані короткотермінові дії на додаток до середньострокових, які є в рамках Лісабонської стратегії зростання й зайнятості.

По-перше, це заходи з допомоги сім'ям і домогосподарствам в усій Європі. Ми повинні утримати на абсолютному мінімумі безробіття й підтримати тих, хто втратив роботу.

По-друге, ми будемо добиватися європейської координації й зміцнення солідарності. І в реальній економіці, і на фінансових ринках маємо плисти разом. Співробітництво всередині ЄС не є чимось на вибір. Це єдиний спосіб для 27 поєднаних економік пережити шторм. Зараз час досягти, для початку, ширшої координації економічної політики. Країни-члени мають підтримувати сталий попит — через гальмування інфляції або цільову підтримку найбільш вразливих верств населення.

Ми також хочемо підсилити основи конкурентоздатності ЄС, водночас відповідаючи на кризу прискоренням, а не уповільненням нашої боротьби з кліматичними змінами. Наші плани щодо енергоефективності, клімату, довкілля є частинами рішення. Остаточна мета — зростання й зайнятість.

Бюджет нашої політики зближення на 2007–2013 роки — 350 млрд євро. Це означає суттєву підтримку державним інвестиціям в країнах-членах та регіонах. Але це має бути використано в найкращий спосіб, щоб дати відповідь на нинішні обставини. Комісія разом з країнами-членами розгляне можливості для пришвидшення інвестиційних проектів.

Нам треба знайти такі інноваційні способи фінансування транспорту, енергетики та сфери високих технологій, які можуть створити тимчасові робочі місця й робити внесок у сталий розвиток на довгу перспективу. Одним зі шляхів вперед є ефективніше використання партнерства між державою й бізнесом.

Все це забезпечить нові можливості для економіки, включаючи малий та середній бізнес. Але водночас допомагатиме Євросоюзу досягти його цілей, наприклад, щодо зміни клімату. Скажімо, інвестиції в енергоефективність будинків можуть забезпечити можливості для будівельного сектору, і водночас зробити внесок у боротьбу зі змінами клімату. Треба подивитися на можливості в інших сферах — наприклад, на виробництво екологічно чистих авто. Слід збільшувати попит на енергоефективну продукцію й послуги через запровадження схем зі зменшення оподаткування.

Зараз також час для солідарності. ЄС дає 6,5 млрд євро кредиту Угорщині в рамках інструментів середньострокової допомоги на додаток до допомоги МВФ та Світового банку. Ми також залишаємося готовими надати серйозну допомогу іншим країнам-членам, які стикаються з проблемою платіжного балансу та серйозними ризиками фінансової стабільності.

По-третє, ми будемо продовжувати дотримуватися правил ЄС з максимальною гнучкістю, яка тільки дозволена нашими угодами. Маємо перепідтвердити наші зобов'язання щодо спільного ринку, найважливішої рушійної сили для зростання в Союзі. Ми повинні повністю використовувати гнучкість у наших правилах державної допомоги. Водночас світова фінансова криза не є виправданням протекціонізму. Торгові бар'єри — це перепона для добробуту, а відкриття дверей на короткий час — економічний популізм.

По-четверте, ми працюватимемо, щоб покращити співробітництво і зближення на міжнародному у рівні. Коли ви маєте глобальну взаємозалежність, вам потрібно глобальне управління. Будемо продовжувати використовувати механізм СОТ, щоб тримати світові ринки відкритими та пропагувати сталий розвиток. Ми повинні створити нові експортні можливості для європейського бізнесу, зокрема для малих та середніх підприємств, через прогресивну ринкову стратегію, включаючи укладення торговельних угод і вироблення стратегій доступу до ринків.

Зараз для нас тяжкі часи. Пройти крізь них потребуватиме часу та правильних дій. Але європейська модель соціально-орієнтованої ринкової економіки є еластичною. Європа — це континент усіх талантів. Маємо передові технології, підприємців, високоосвічених молодих людей. Наші економіки стали гнучкішими за останні роки, і це залишає простір для маневру в нинішній ситуації, чого не було при минулих спадах. Набагато важче було б без євро, яке надало реальний захист проти глобальних штормів.

Я впевнений, що Євросоюз має гарні інструменти для реалізації його політики. Тепер ми повинні поставити їх на службу меті нашого поновлення. Кризи завжди є також і можливостями. Отже, такі з'являються для країн-членів і європейських інституцій та громадян. ❑

«ЄС НЕ МОЖЕ ВИКОРИСТОВУВАТИ ВЧОРАШНЮ СТРУКТУРУ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ СЬОГОДНІШНІХ І ЗАВТРАШНІХ ПРОБЛЕМ»

У жовтні комісар ЄС з питань регіональної політики Данута Хюбнер виступила в Університеті Камеріно міста Марке, Італія. Причому промова не стосувалася питань, які є у її прямій компетенції. Вона мала назву «Європейська інтеграція: майбутні виклики». Данута Хюбнер показала, на якому, власне, світі живе зараз Союз, які питання має нагально вирішувати й чому таким важливим є набуття чинності Лісабонською угодою. Подаємо її виступ у скороченому вигляді.

— ВІД ЧАСУ ПІДПИСАННЯ РИМСЬКОЇ УГОДИ ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ БУЛА КАТАЛІЗАТОРОМ МОДЕРНІЗАЦІЇ, СПРИЯЛА ПРОЦВІТАННЮ Й ДОБРОБУТУ. Вона допомогла перетворити багато країн континенту на функціонуючі демократії, де суворо дотримуються принципів свободи, верховенства права та поваги до прав людини. Євроінтеграція створила найбільше й найінтегрованіше співтовариство демократій в світі.

Але за 50 років після набуття чинності Римською угодою європейський континент знову стоїть перед фундаментальним інституційним та політичним вибором. З інституційної точки зору збалансованою є Лісабонська угода. Водночас на обрії багато політичних викликів: геополітичні зміни, глобалізація, фінансова стабільність, дослідження, розвиток та інновації, зміни клімату та енергетична політика, імміграція, освіта.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

Грузинська криза нагадала нам, що мир і стабільність не можуть бути просто подаровані. Дії ЄС у відповідь на конфлікт між Грузією та Росією були вирішальними за ситуації, коли не могли втрутитися США. Урок з цього такий: коли ЄС єдиний, він може бути дуже ефективним гравцем на світовій арені. Нам треба демонструвати цю єдність цілей більш послідовно — наприклад, щодо Балкан. І запропонована Лісабонською угодою нова інституційна структура — зовнішньополітична служба, постійний президент Європейської Ради і віце-президент Єврокомісії в ранзі Верховного представника у зовнішніх справах — була б надзвичайно важливою допомогою в цьому.

Нам треба також захищати відкриту торговельну систему, яка так багато зробила для нашого економічного розвитку. Як найбільший торговельний блок в світі, Союз має великий інтерес у продовженні відкриття світових ринків через багатосторонні переговори всередині СОТ. Захист відкритих ринків буде надзвичайно важливим, оскільки збільшуватимуться намагання урядів вживати протекціоністських заходів. Найкращим зараз є якомога швидше й успішно завершити Дохійський раунд переговорів. Але ЄС також повинен переслідувати свої інтереси через двосторонні переговори, з метою перенесення правил Союзу на його сусідів. Таке буде ключовою метою угоди про глибоку зону вільної торгівлі, наприклад, із Україною.

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ

Фінансова стабільність є суттєвим елементом для забезпечення економічного розвитку та покращення благополуччя в ЄС та світі. Нинішня криза засвідчила проблеми в міжнародному регулюванні фінансового ринку. Терміновим завданням є створення міжнародних та європейських правил функціонування глобалізованих фінансових ринків, міжнародних

ІСЛАНДЦІ ХОЧУТЬ ДО ЄВРОСОЮЗУ

Громадяни Ісландії готові приєднатися до Європейського Союзу. Про це свідчить опитування, проведене на замовлення місцевої щоденної газети «Фреттабладід».

Згідно з ним 68,8% ісландців у віці від 18 років і старше виступають за подання їхньою країною заявки на вступ до Євросоюзу. При цьому, в лютому цього року таку ідею підтримували лише 55,1%, а у вересні 2007 року — 48,9%.

Недавно комісар ЄС з питань розширення Оллі Рен висловив думку, що у випадку подання Ісландією заявки переговори про вступ могли б бути швидко завершені.

банків та інших фінансових інституцій. Це буде нелегко через складнощі й традиції національних регуляторних структур. Нинішня криза чітко вказує на потребу в кращих наглядових системах. Я особисто є прихильницею більшої координації національних наглядових європейських органів. Нинішній національний розділ їх є недостатньо ефективним. Отже, час переходити від національного до європейського підходу. Кінцевою метою повинно бути започаткування справді інтегрованої системи нагляду Євросоюзу та єдиного керівництва нею.

ЕНЕРГЕТИКА

Енергетична політика Союзу буде надзвичайно важливою в наступні роки в зв'язку зі змінами клімату, безпекою енергопостачання та цінами на енергоносії. Драматичні кліматичні зміни вимагають негайних дій з боку Союзу та решти світу. Європа відіграє ключову роль у віднайденні глобального рішення. Сьогодні ЄС намагається забезпечити досягнення угоди щодо протистояння кліматичним змінам у Копенгагені в 2009 році — це поставило б конкретні цілі щодо зменшення викидів парникових газів. Щоб засвідчити наші зобов'язання й лідерство, ми вже поставили мету для себе — зменшити в ЄС викиди на 20% до 2020 року незалежно від того, що робитимуть інші. У випадку підписання амбіційної міжнародної угоди ми піднімемо цю планку до 30%.

На рівні ЄС вимагатимуться активніші диверсифікація джерел енергопостачання і пошук нових джерел енергії, так само й збільшення здатності до її економії. Але понад усе ми потребуємо єдиної зовнішньої енергетичної політики, щоб покращити енергетичну безпеку.

ІММІГРАЦІЯ

Європейський Союз залишається дуже привабливим напрямком для багатьох мігрантів, які шукають роботи й кращих життєвих умов. Зростаюча імміграція вимагає від ЄС скоординованої відповіді. Демографічна ситуація в ЄС, зменшення народжуваності означає, що в найближчі десятиліття ми потребуватимемо більше мігрантської праці. Однак більшість тих, які стукатимуть у наші двері, будуть некваліфікованими мігрантами. Буде дуже важливим мати спільні правила щодо імміграції, дозволів на роботу та надання притулку, щоб і надалі забезпечувати вільне пересування в ЄС людей — найбільш символічної і важливої з чотирьох фундаментальних свобод внутрішнього ринку.

ОСВІТА, ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

Освіта є ключовою для європейської інтеграції та успішної відповіді на виклики, які стоять перед нами. Знання є суттєвими для надання нашим громадянам можливості благополучно жити у нинішньому мінливому світі, для нашої конкурентоздатності й для нашого відкритого мислення — щодо майбутнього ЄС, його нових членів, співробітництва, відігравання лідируючої ролі в пропаганді свободи й розвитку в інших частинах світу.

В ухваленій у Берліні декларації з нагоди 50-ї річниці Римської угоди є таке речення: «Добробут Європи лежить у знаннях і здатностях її людей; це ключ до зростання, зайнятості та соціального зближення». Але знання й здатність не можуть бути просто подаровані. Ми повинні інвестувати в нашу освітню систему й систему тренінгів, забезпечити вільний рух і розвиток знань в Європі. Гарним прикладом у цьому відношенні є започаткування Європейського інституту інновацій і технологій. Це нова ініціатива, яка націлює нас на успіх європейських інновацій. Європа вже має гарні освітні та дослідницькі інституції, але їхні представники часто ізольовані від світу бізнесу і не формують критичної маси, потрібної для інновацій. ЄТІ є першою європейською ініціативою для того, щоб цілком інтегрувати три сторони «трикутника знань» — вищу освіту, дослідження та бізнес-інновації — і намагатися бути інноваційно-орієнтованою моделлю світового класу, яка задаватиме тон в трансформації існуючих європейських освітніх та дослідницьких інституцій.

Іншою ініціативою на полі вищої освіти є Болонський процес. Він націлений на створення до 2010 року європейського вищоосвітнього простору. Також дуже важливим є підвищення якості нашої базової шкільної системи. Тому в рамках оновленої соціальної стратегії Єврокомісія пропонує плідніше співробітництво між країнами-членами для поширення передового досвіду в цьому. Учням має бути надано конкурентоздатності, якої вони потребуватимуть в подальшому житті. Це стосується передшкільної освіти, покращення об'єктивності шкільної системи, зменшення кількості тих, хто передчасно залишає школи. Країни-члени потребують також покращення кваліфікації вчителів та шкільного штату.

Хочу підкреслити, що ЄС має величезну й незаміниму роль у здатності країн-членів протистояти всім цим викликам. Інституційні зміни допомогли б забезпечити можливість для Союзу адекватно на них відповідати. Тому ми потребуємо Лісабонської угоди. Європа не може використовувати вчорашню структуру для вирішення сьогоднішніх і завтрашніх проблем. Лісабонська угода могла б допомогти Союзу рухатися вперед більш злагоджено, ефективніше й ефектніше. ❑

ЖУРНАЛІСТИ ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ

ПРЕЗИДЕНТ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ГАНС-ГЕРТ ПОТТЕРІНГ ВРУЧИВ НАГОРОДИ ЖУРНАЛІСТАМ, ЯКІ ЗРОБИЛИ ЗНАЧНИЙ ВНЕСОК У РОЗУМІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ ОСНОВНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРОБЛЕМ. Лауреатів визначено в чотирьох категоріях: преса, телебачення, інтернет і радіо. Переможцями стали представники Німеччини й Австрії (преса), Данії й Великої Британії (телебачення), Фінляндії (інтернет) і Румунії (радіо).

Найкращі журналісти кожної категорії одержали по 5000 євро. Якщо було кілька переможців, призові ділили між ними. Матеріали оцінювали за такими критеріями: «журналістська якість», «важливість на рівні Європи» та «внесок у краще розуміння ЄС і роз'яснення основних проблем ЄС».

Журі конкурсу складалося з трьох членів Європарламенту й журналістів, які представляють акредитовану в інституціях ЄС пресу. ❑

«ІРЛАНДІЯ МАЄ ЧІТКО СКАЗАТИ ІНШИМ КРАЇНАМ, КОЛИ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОВТОРНИЙ РЕФЕРЕНДУМ З ЛІСАБОНСЬКОЇ УГОДИ»

Майбутнє Лісабонської угоди залишається головним інституційним питанням Європейського Союзу. Що ж робити з Ірландією, громадяни якої проголосували проти документа на референдумі в червні цього року? Ситуація з угодою буде предметом дискусії на грудневому саміті ЄС — Європейській Раді. Поза тим член Європарламенту від Ірландії Колм Барк (Європейська народна партія) має свій рецепт виходу з цієї ситуації. Про це він розповів в інтерв'ю сайту EurActiv.com.

— Ви виступаєте за відхід від нинішнього підходу, який полягає у формулі «чекати й дивитися», і пропонуєте стратегію щодо проведення в Ірландії другого референдуму з Лісабонської угоди. Розкажіть детальніше про ваші пропозиції.

— В Ірландії багато хто думає так: Лісабонська угода вже померла й тепер мають знову провести переговори й створити абсолютно новий документ. Але цього не станеться. 23 країни ЄС угоду ратифікували, в інших вона технічно перебуває на розгляді. Існує ймовірність ратифікації її до 31 грудня.

Отже, постає питання: що робити Ірландії? На неї все більше тиснуть, особливо з наближенням виборів до Європарламенту. Адже якщо вони будуть проведені згідно з положеннями Угоди Ніцци, низка країн матиме менше місць у парламенті, ніж мали б згідно з положеннями Лісабонської угоди. Це для тих країн велика проблема.

На мою думку, Ірландія повинна чітко дати зрозуміти своїм партнерам, що вона не збирається проводити повторний референдум до виборів. Водночас слід так само ясно сказати іншим 26 країнам Євросоюзу, коли це відбудеться. Через рік, п'ять, десять... На мою думку, другий референдум мав би пройти за рік. Цей час достатній для того, щоб все зважити й рухатися вперед.

— Ви пропонуєте референдум, в якому буде не два, а більше запитань, на які виборці матимуть відповісти?

— Я пропоную розділити питання. В червні 2008 року на референдумі люди мали сказати або «так», або «ні». Навіть якщо їм не подобався якийсь один аспект угоди — навіть це міг бути один з сорока — вони все одно голосували проти. Найбільше побоювання викликали нібито призов у майбутню «європейську армію» — що є цілковитою неправдою — і Хартія фундаментальних прав: існувала думка, що вона дасть надто багато влади Суду європейських співтовариств.

Тому ми кажемо: давайте розділимо дебати. Погодимося на другий референдум і окремо продискутуємо питання хартії та Спільної безпекової та зовнішньої політики ЄС. Он Велика Британія і Польща, наприклад, скористалися своїм правом і відмовилися від того, щоб бути сторонами хартії. А Данія — від участі в спільній безпековій та оборонній політиці. Отже, прецедент є щодо обох питань. Ірландські виборці могли б так само мати свободу відмовитися від цього, але водночас схвалити Лісабонську угоду в цілому.

— Що означатиме проведення референдуму не до, а після виборів до Європарламенту?

— Сподіваюся, що для виборців не буде основним ставлення кандидата до Лісабонської угоди. Кампанія повинна бути сфокусованою на різних європейських питаннях.

Я поділяю стурбованість моїх колег в Європарламенті — скажімо іспанських, оскільки якщо вибори пройдуть за положеннями Угоди Ніцци, то Іспанія втратить чотири місця. Але ми маємо погодитися, що це наслідок цілком легітимного референдуму в Ірландії. І змінити це неможливо протягом ночі. Та й не може пройти референдум до літа 2009 року, особливо зважаючи на нинішню економічну кризу.

— Зараз є пропозиції, щоб мандат нинішньої Європейської Комісії було продовжено доти, доки не вирішиться питання щодо майбутнього Лісабонської угоди *(зазвичай новий склад Комісії затверджують після чергових виборів до Європарламенту. — «Євробюлетень»).* Як ви до цього ставитеся?

— Думаю, що мандат буде продовжено. Справді немає сенсу в формуванні нової Єврокомісії доти, доки ми не визначилися з Лісабонською угодою.

— Інші пункти ваших пропозицій стосуються інформування про Лісабонську угоду й доступу до цієї інформації в Ірландії. Можете сказати більше?

— На мою думку, Комісія з проведення референдуму в Ірландії робила недостатньо для виправлення неточностей і спростування неправдивої інформації. Прикладів було багато. Скажімо, в моєму рідному місті Корк один з плакатів стверджував, що якщо Лісабонська угода набуде чинності, то Єврокомісія запровадить потім нове законодавство, яке визначатиме максимальну кількість дітей у родинах!

Подібна некоректна інформація мала б бути швидко спростована. Комісія з проведення референдуму повинна за це відповідати, їй слід надати більше повноважень щодо швидкого реагування на такі перекручення.

— Розкажіть про групу «Лібертас», яка була найпотужнішою антилісабонської силою на минулому референдумі. Не лише в Ірландії, а й у Євросоюзі виникли запитання щодо джерел потужного фінансування цієї групи...

— Я не можу нічого стверджувати про джерела їхнього фінансування. Але виходячи з мого досвіду роботи як європарламентаря скажу так: пронатівське лобі незадоволене перспективами залучення Європи до миротворчих операцій. Ця теза мала чіткі докази — наприклад, коли війська ЄС були заангажовані в Чаді. Отже, не було б сюрпризом, якби американська індустрія з торгівлі зброєю виявилася б залученою в намагання дестабілізувати розвиток спільної оборонної політики Євросоюзу. Ідея, що торгівці зброєю та їхні лобісти виділили 1,2 млн євро на протидію Лісабонській угоді в Ірландії, не виглядає чимось неймовірним. ❑

ВІДБУВСЯ ЄВРО-АЗІЙСЬКИЙ САМІТ

У ПЕКІНІ ВІДБУВСЯ 7-Й ЄВРО-АЗІЙСЬКИЙ САМІТ. Делегацію Європейського Союзу очолював Президент головуючої в ньому Франції Ніколя Саркозі. Єврокомісію представляли Президент ЄК Жозе Мануель Баррозу та Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер.

Усього на саміті були представлені 45 країн та організацій.

— Глобальні виклики вимагають глобальних рішень, — заявив з нагоди саміту Жозе Мануель Баррозу. — Євро-Азійський саміт став важливим форумом у пошуку шляхів вирішення таких питань як світова фінансова стабільність, зміни клімату, енергетична безпека та соціальне зближення. Він дозволяє нам об'єднувати зусилля на міжнародній арені.

Традицію таких самітів було започатковано 1996 року. Відтоді подібні зустрічі проводять кожні два роки почергово в Європі і Азії. Останній саміт відбувся 2006-го в Гельсінки, наступний пройде 2010-го у Брюсселі. Метою форумів є вибудувати міцніше партнерство між Азією та Європою, покращити взаєморозуміння.

— Саміт вже довів свою спроможність бути незамінним додатком до двосторонніх та регіональних зв'язків, які останніми роками стабільно зростають, — зауважила Беніта Ферреро-Вальднер.

На пекінському саміті було ухвалено Декларацію зі сталого розвитку, сфокусовану на Цілях розвитку тисячоліття ООН, енергетичній безпеці, змінах клімату та соціальному зближенню. ❑

ПОМ'ЯКШАЛИ ВІДНОСИНИ З БЄЛАРУССЮ

РАДА МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ОПРИЛЮДНИЛА ВИСНОВКИ ЩОДО СИТУАЦІЇ В БЄЛАРУСІ. В них зокрема йдеться, що незважаючи на певні покращання, проведені 28 вересня тамтешні парламентські вибори в Бєларусі не відповідають критеріям демократії.

ЄС закликав бєларуську владу виправити недоліки та в повній мірі співпрацювати з Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ. Рада міністрів також відзначила певні досягнення у виборчій кампанії порівняно з попередніми виборами, особливо, у питаннях співпраці з ОБСЄ та ширшого доступу опозиційних сил до ЗМІ.

У висновках також йдеться про те, що Євросоюз щиро сподівається на покращання відносин з Бєларуссю й готовий розвивати діалог з білоруською владою. «Рада Міністрів взяла до уваги зустріч Трійки ЄС з міністром закордонних справ Бєларусі й на підтримку досягнень вирішила відновити контакти з бєларуською владою, обмежені у відповідності до висновків Ради Міністрів від 22 і 23 листопада 2004 року», — сказано у заяві. У зв'язку з цим Рада вирішила перегнянути обмежувальні заходи щодо в'їзду певних осіб на територію Євросоюзу та зняти ці обмеження на 6 місяців.

У висновках Ради підкреслюється, що ЄС вітає співпрацю з Бєларуссю у сферах спільних інтересів і залишається відкритим до поглиблення відносин з нею у разі демократичних зрушень.

— Всілякі перешкоди й перепони для діалогу з ЄС сьогодні знято, — прокоментував це рішення Президент Бєларусі Олександр Лукашенко. — Ми можемо спілкуватися з Європою не через «залізну завісу» і «берлінську стіну». ❑

ГРУЗІЇ ЗІБРАЛИ 2,8 МІЛЬЯРДА ЄВРО

У БРЮССЕЛІ ВІДБУЛАСЯ ДОНОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЩОДО ДОПОМОГИ ГРУЗІЇ. Було зібрано 2,8 млрд євро. Ця сума має бути виділена протягом трьох років для підтримки бюджету, соціального сектору та розвитку інфраструктури. Внесок Європейського Союзу становить майже третину — 863 мільйони євро.

— На цьому робота не зупиняється, — підсумувала Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Навпаки, це точка, з якої реальна праця розпочинається. Ефективний розподіл допомоги є настільки ж важливим, як і її обсяг.

Метою конференції було мобілізувати зовнішню допомогу Грузії у відновленні зруйнованої інфраструктури, реінтеграції переміщених громадян та в прискоренні відбудови її економіки після подій серпня 2008 року, а також у підвищенні безпеки енергетичної інфраструктури. Участь у форумі взяли держави — члени ЄС, інші країни, міжнародні фінансові інститути й організації.

Раніше за запитом Грузії Світовий банк та ООН провели попередню спільну оцінку необхідної фінансової допомоги, потрібної для усунення наслідків конфлікту та створення умов для повернення до стабільного розвитку. Свою оцінку провели також Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейська Комісія та інші міжнародні структури. Разом вийшли на 2,38 млрд євро, отже зібрані на конференції кошти навіть перевершили цю цифру.

— Одним із сигналів конференції є те, що зобов'язання міжнародного співтовариства допоможуть Грузії не втратити результати важкої й вражаючої роботи з її розвитку, — звернулася Беніта Ферреро-Вальднер до присутнього на форумі грузинського прем'єр-міністра Ладо Гургенідзе. — Ви можете бути впевненими, що Європейський Союз залишатиметься міцним, відповідальним партнером, сповненим рішучості продовжувати допомагати вашому уряду в цьому процесі через Європейську політику сусідства і через Східне партнерство. ❑

«ПРОЦЕС РОЗШИРЕННЯ РУХАЄТЬСЯ ВПЕРЕД»

Очевидно, у зв'язку з нинішньою непростою ситуацією в світі виникає запитання: чи не зупиниться подальше розширення Євросоюзу? Відповідь на це дав у своєму виступі в Сараєво Комісар ЄС з розширення Оллі Рен.

КОНТЕКСТ, В ЯКОМУ МИ ОБГОВОРЮЄМО ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ ЄС, СЬОГОДНІ ДУЖЕ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ТОГО, ЩО БУВ ЩЕ КІЛЬКА МІСЯЦІВ ТОМУ. Світова фінансова криза матиме суттєвий і тривалий вплив на реальну економіку, а відтак і на загальну політичну атмосферу. Ратифікація Лісабонської угоди є іншою важливою темою, над якою міркують європейські лідери. Грузинська криза та її наслідки також піднімають фундаментальні питання. Сьогодні ЄС постає перед викликами безпеці й стабільності на його східних порогах. Хоча ми й сподівалися, що це вже зникло з завершенням холодної війни.

Отже, світова фінансова криза, ірландське «ні» Лісабонській угоді та грузинська криза: все це разом дає підстави для нелегких роздумів. Але вирішуючи ці питання, паралельно ми повинні продовжувати роботу над ретельно керованим і поступовим процесом приєднання до ЄС Південно-Східної Європи. На Європейській Раді в червні глави держав і урядів ЄС підтвердили перспективи членства в Союзі Західних Балкан.

Відтоді ми відкрили наступні глави переговорів про вступ з Туреччиною та Хорватією. ЄС підписав цього року Угоди про асоціацію і стабілізацію з Боснією і Герцеговиною та Сербією.

Отже, в цілому процес розширення рухається вперед. Це, можливо, не супершвидкісний потяг — але справа просувається, і це дуже важливо.

Добре йдуть передвступні переговори з **Хорватією**. Очікую, що більшість з глав, які залишилися, будуть відкриті цієї осені. Можливо, ми завершимо технічні переговори до кінця наступного року — якщо Хорватія докладе до цього зусиль і відповідатиме всім вимогам.

Колишня Югославська Республіка Македонія є країною-кандидатом з 2005 року. У грудні Єврокомісія оприлюднить доповідь, в якій буде оцінка виконання країною ключових пріоритетів її Асоційованого партнерства, особливо, що стосується судової та адміністративної реформи й виборчих стандартів. Рекомендації щодо початку переговорів про вступ залежатимуть від стану справ у країні.

Албанія підписала Угоду про асоціацію і стабілізацію в кінці 2006 року. Процес ратифікації майже завершено, імплементація проходить загалом добре. Базовані на міжпартійному консенсусі щодо інтеграції в ЄС, прогресують ключові політичні реформи, включаючи виборчу. Одним з наступних важливих викликів для Албанії будуть вибори 2009 року. Це також потребує зміцнення верховенства права й покращення адміністрування.

Угоді про асоціацію і стабілізацію з **Чорногорією** вже рік. Імплементація також проходить добре. Політичний консенсус щодо ЄС та міжпартійна підтримка в парламенті уможливила ухвалення 2007 року нової Конституції, а також досягнення солідного прогресу на шляху до ЄС. Адміністративні й інституційні здатності залишаються слабкими, але керівництво визнає це і вдається до дій. Як і скрізь у регіоні, ключовим викликом є зміцнення верховенства права.

Сьогодні під час зустрічі я сказав керівникам **Боснії і Герцеговини**, що у нас спільне бачення цієї країни: стабільна, процвітаюча та успішна — в Європейському Союзі. Підписання Угоди про асоціацію і стабілізацію минулим літом забезпечує можливості, які не мають бути розгублені. УАС є воротами до статусу кандидата, якщо вона буде належно імплементована і якщо буде здійснено серйозні реформи. Викликом для лідерів Боснії сьогодні є досягти такого політичного консенсусу, який уможливить прогрес в інтеграції до ЄС. Боснійці переважно хочуть вступу до Союзу. Справою лідерів є справдити ці прагнення.

У **Сербії** новий уряд зробив інтеграцію до ЄС ключовим пріоритетом і виробив для себе амбіційний порядок денний. Арешт Радована Караджича засвідчив, що сербський уряд сповнений рішучості цілком співробітничати з Міжнародним трибуналом у Гаазі. Як зазначив недавно Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, Сербія може досягти кандидатського статусу наступного року, якщо будуть виконані необхідні умови. Ця можливість стала ще реальнішою після ратифікації парламентом Сербії Угоди про асоціацію і стабілізацію.

Косово залишатиметься в центрі уваги в 2009 році. Суттєвим було успішне розміщення там нашої місії. ЄС зобов'язується допомогти забезпечити мир та стабільність у Косово, підтримувати його економічний розвиток, а також прогрес у напрямку Союзу як частини Західних Балкан. Косово, зі свого боку, має виконувати зобов'язання щодо побудови демократичного й багатоетнічного суспільства.

Діалог щодо **візової лібералізації** для західнобалканських країн досягне надзвичайно важливої стадії в 2009 році. Віце-президент Єврокомісії Жак-Барро недавно підтвердив, що найбільш просунуті у виконанні потрібних критеріїв країни можуть отримати безвізовий режим вже наприкінці 2009-го.

Європа сьогодні стоїть перед більш серйозними викликами для економіки та безпекової стратегії, ніж будь-коли після завершення холодної війни. В цьому контексті цементування демократії і верховенства права на Західних Балканах та в Туреччині і заохочення їх до прогресу в напрямку ЄС є дуже важливим для стабільності й безпеки в Європі.

Це було підкреслено конструктивною роллю **Туреччини** під час кризи на Кавказі та її недавніми дипломатичними досягненнями у відносинах з Сирією, Вірменією та Близьким Сходом. Це продемонструвало стратегічну вагу Туреччини для Європи у побудові стабільності у сусідніх з нами регіонах. Туреччині вдалося уникнути серйозної політичної кризи в липні, і зараз вона має завершити проєвропейські реформи в енергетичному секторі.

Є серйозний рух в напрямку возз'єднання **Кіпру**. ЄС підтримує зусилля лідерів обох громад досягти всеосяжних домовленостей під егідою ООН. Єврокомісія готова сприяти цьому переговорному процесу.

Наступний рік буде надзвичайно важливим у подоланні постійних викликів на Західних Балканах і Туреччині. Незважаючи на кризу, яку ми маємо, всі країни можуть зробити стійкий прогрес у реформах. І саме їхні рішучі дії забезпечать прискорення шляху в напрямку Європи. ❑

ЄВРОСОЮЗ ВИКОНАЄ КІОТСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ЗАГАЛОМ ТА БІЛЬШІСТЬ ЙОГО ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА КІОТСЬКИМ ПРОТОКОЛОМ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ АБО ОБМЕЖЕННЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ. Про це свідчить щорічний звіт Європейської Комісії.

Відповідно до протоколу 15 країн, які на момент його підписання були членами Євросоюзу, зобов'язані скоротити свої сукупні викиди парникових газів протягом 2008–2012 років на 8% порівняно з рівнем викидів базового року — зазвичай таким вважають 1990-й. Це колективне зобов'язання було розподілене між державами-членами.

Для ЄС–27 такого сумарного показника ще не встановлено. 10 з 12 країн-членів, які приєднались до Союзу у 2004 та 2007 роках, мають індивідуальні зобов'язання щодо скорочення викидів на 6–8% від показника базового року протягом 2008–2012 років відповідно до протоколу. Не мають зобов'язань Кіпр та Мальта.

Останні прогнози від держав-членів свідчать, що країни ЄС–15 свої зобов'язання виконують: за рахунок уже ухвалених відповідних рішень та вжитих заходів, купівлі квот на викиди у третіх країн та лісництва, завдяки якому поглинається вуглець з атмосфери. Додаткові заходи, які обговорюють зараз у кількох країнах Союзу, призведуть до подальшого скорочення викидів на 3,3%, що дозволить ЄС–15 навіть перевищити поставлені цілі.

— Це добрі новини, — прокоментував такі прогнози Комісар ЄС з питань навколишнього середовища Ставрос Дімас. — Вони показують, що скоординовані дії Європи

для досягнення кіотських цілей працюють. Але Кіото є тільки першим кроком: зараз світ потребує нового міжнародного договору з питань клімату, що міститиме амбітні цілі щодо скорочення викидів, таких, які ЄС визначив для себе на 2020 рік і далі. ❑

ЗАПРОПОНОВАНО НОВІ ПРІОРИТЕТИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

РАДА ЄС ЗАТВЕРДИЛА ДИРЕКТИВУ, ЯКА ЗМІНЮЄ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В ЄС ТА ЗАОХОЧУЄ ДО ЇХ ПОВТОРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ.

Задля ширшого використання відходів як вторинної сировини, нова директива має намір скоротити викид відходів на звалища. Таким чином буде зменшено й потенційні викиди парникових газів, які виникають на звалищах.

Директива являє новий підхід до управління відходами, який передбачає попередження їх виникнення.

Рада ЄС у своїй директиві пропонує п'ятиступеневу ієрархію варіантів управління відходами, яка має бути втілена державами-членами в межах їх національної політики щодо відходів: попередження виникнення відходів; повторне використання; переробка; відновлення, в тому числі енергетичне; безпечне розміщення або захоронення як крайній випадок.

Крім того, директива встановлює нові цілі: до 2020 року держави-члени повинні переробляти 50% господарських й подібних до них відходів, а також 70% відходів від будівництва та руйнування.

Країни — члени ЄС мають два роки на адаптацію свого законодавства відповідно до даної директиви. ❑

ПОЛІТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ ПЕРЕТВОРЮЮТЬ НА ЗАКОНИ

КОМІТЕТ З ПРОБЛЕМ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ СХВАЛИВ ТРИ ОКРЕМІ ДОПОВІДІ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ТОРГІВЛІ ВИКИДАМИ, ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ ЩОДО СКОРОЧЕНЬ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, А ТАКОЖ ВІДБІР ТА УТРИМАННЯ ДВООКИСУ ВУГЛЕЦЮ.

Доповіді засновані на пропозиціях Єврокомісії, яка виступила з ними у березні. Метою є трансформувати в закон політичні зобов'язання країн-членів щодо зменшення викидів двоокису вуглецю та супутніх парникових газів на 20% до 2020 року і, водночас, підвищити до 20% частку енергії в ЄС, яку отримують з поновлювальних джерел.

Основні положення такі. Енергетичний сектор буде зобов'язаний купувати дозволи на 100% викидів CO_2 на аукціонах після 2013 року, а інші енергоємні галузі промисловості — на 100% після 2020 року. Будівництво заводів для відбору та утримання двоокису вуглецю буде заохочуватися через механізм перерозподілу квот на його викиди. 100% коштів, отриманих державами — членами ЄС від продажу квот на викиди CO_2 через аукціони, буде спрямовано на захист клімату, при цьому половина цих коштів виділятиметься країнам, що розвиваються. До 5% від показника зменшення викидів може бути досягнутим за рахунок збереження лісів у таких країнах.

Тепер до кінця року Європарламент в цілому, Комісія та Рада ЄС мають досягти згоди щодо майбутнього законодавчого пакету. ❑

У НІМЕЧЧИНІ РОЗ'ЯСНЮВАЛИ ПРАВА ГРОМАДЯН ЄС

У жовтні Європейська Комісія провела в Німеччині другу частину цьогорічної інформаційної кампанії, спрямованої на зміцнення у європейців почуття громадянства Євросоюзу. Гаслом її було «Європейське громадянство — це не лише слова, а й конкретні права».

КАМПАНІЯ ПРОХОДИЛА ЯК ПОДОРОЖУЮЧЕ ШОУ Й «ВІДВІДАЛА» 59 НІМЕЦЬКИХ МІСТ. Людям надавали інформацію про їхні права як громадян ЄС, роз'яснювали положення Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу.

— Тоді як фізичні кордони всередині ЄС зникають, правові часто залишаються, — сказав Віце-президент Єврокомісії Жак Барро, який відповідає за питання юстиції і внутрішніх справ. — Тому нам потрібно зміцнювати усвідомлення людьми своїх прав як громадян ЄС, щоб вони могли відстоювати їх у будь-якій країні — члені Союзу. Цією кампанією ми маємо на меті поглибити захист, пропаганду прав громадян ЄС та повагу до них.

Основні з цих прав такі. Громадяни країн — членів ЄС можуть вільно подорожувати Союзом і проживати в будь-якій з держав. Якщо вони постійно проживають поза межами своєї країни, то мають право голосувати й бути обраними на місцевих виборах у країні проживання. Також мають право на гарне управління з боку європейських інституцій і на подання скарг у випадку незадовільного управління; на доступ до документації інституцій ЄС та на петиції до Європейського Парламенту. У випадку перебування поза межами Союзу громадянин ЄС має право за захист посольством або консульством іншої країни ЄС, якщо його держава там не представлена.

Цей етап кампанії «Європейське громадянство — це не лише слова, а й конкретні права» розпочався 15 жовтня в Берліні й тривав десять днів. Було охоплено близько 35 тисяч осіб різних вікових категорій. Свої наміти учасники акції ставили під відкритим небом. Спілкування було інтерактивним, люди могли перевірити свої знання щодо прав громадянина ЄС, отримати різну інформаційну продукцію: брошури, постери, міні-буклети тощо.

Перше подібне дорожне шоу мало місце цього року в Румунії. Акція охопила близько 25 тисяч людей і проїхалася по 40 містах. У листопаді кампанія переїде до Болгарії, а наступного року пройде в Словаччині й Словенії. ❑

У МАЙБУТНЬОМУ ГОЛОВНИМИ БУДУТЬ ПРИВАТНІ ПЕНСІЇ

У Європейському Союзі міцнішає тенденція до зростання приватного пенсійного забезпечення. Про це свідчить дослідження Європейської Комісії. Водночас Брюссель наголошує на необхідності гарантування адекватного рівня пенсій для всіх.

— Ми повинні адаптувати пенсійні системи ЄС до нових реалій демографії та ринку праці, зробити їх адекватними та стійкими, — заявив Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ та рівних можливостей Владімір Спідла. — Очевидно, системи приватного фінансування зіграють головну роль у забезпеченні пенсійних виплат у майбутньому.

Дослідження Єврокомісії засвідчує також, що кількість охоплених різними системами пенсійного страхування людей — державним забезпеченням, професійною або добровільною — суттєво відрізняється залежно від країни-члена. Наприклад, в Італії державним пенсійним страхуванням забезпечено 25% людей, а в Швеції — 100%. Професійною системою покривається пенсія 75% людей і більше в Данії, Нідерландах та Швеції, тоді як у Бельгії, Німеччині, Ірландії, Кіпрі, Великій Британії — 40–75%. Більшість держав-членів мають покриття такою схемою на рівні менше 20%. Добровільним пенсійним забезпеченням користуються в середньому по ЄС всього кілька відсотків громадян. Хоча в деяких країнах-членах ця частина велика: наприклад, 45% у Чехії.

У Брюсселі вважають, що такий низький рівень покриття додаткового пенсійного забезпечення може стати проблемою для майбутнього рівня пенсії, особливо що стосується жінок, молоді, низькооплачуваних категорій та осіб з нижчим рівнем освіти. А дедалі більше перенесення ризиків з постачальника пенсії на саму особу зумовлює необхідність покращувати фінансову освіту. Більший зв'язок між фактичними пенсійними внесками особи та кінцевими пенсійними виплатами означає надання особливої уваги питанню впливу на рівень пенсій перерв у робочому стажі. Надзвичайно важливо уникати правил, які дозволяють людям отримати доступ до пенсійних заощаджень занадто рано або використати їх занадто швидко: рівень пенсії має залишатися адекватним протягом всього пенсійного періоду. Суттєво впливає на остаточні пенсійні виплати плата за управління приватним забезпеченням, тому Єврокомісія рекомендує тримати такі збори на низькому рівні для того, щоб забезпечити адекватність пенсій та заохочувати участь у такій системі. ❑

СОЮЗ ПРОДОВЖУЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ СМЕРТНОЇ КАРИ

10 жовтня у Європейському Союзі відзначили Всесвітній та Європейський дні проти смертної кари. ЄС послідовно виступає за її скасування в усьому світі. Кульмінацією цих зусиль стало ухвалення в грудні 2007 року резолюції Генеральної Асамблеї ООН про мораторій на застосування смертної кари — на ній наполягав саме ЄС.

З НАГОДИ ПОДІЇ БУЛО ПІДПИСАНО СПІЛЬНУ ДЕКЛАРАЦІЮ ЄС ТА РАДИ ЄВРОПИ. З боку Євросоюзу свої підписи поставили президенти Європарламенту, Ради ЄС та Європейської Комісії, а від РЄ — президент Парламентської Асамблеї, голова Комітету міністрів та Генеральний Секретар Ради Європи.

— Я пишаюся провідною роллю Євросоюзу у міжнародних зусиллях, спрямованих на скасування смертної кари. Хоча більше половини країн світу й відмінили її у законодавстві та на практиці, світові показники застосування цього виду покарання залишаються занадто високими, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Я цілком усвідомлюю стан жертв тяжких злочинів, але смертна кара не вирішує проблеми. Навпаки — лише погіршує рівень жорстокості та насильства. Єврокомісія рішуче налаштована домагатися скасування смертної кари в усьому світі, використовуючи для цього всі можливі дипломатичні канали, а також виступаючи як провідний міжнародний донор у цій сфері.

ЄС заохочує публічне обговорення питання скасування смертної кари, а також посилення протидії з боку громадськості та тиску на країни, які продовжують її застосовувати. Завдання мінімум — досягти запровадження такими державами мораторію на виконання смертних вироків.

Сьогоднішня ситуація у світі така. 92 країни і території скасували смертну кару для усіх видів злочинів. 10 держав скасували для усіх злочинів, окрім виключних обставин, таких як злочини під час війни. 35 країн вважаються такими, що не застосовують смертну кару на практиці. Вони зберігають законодавчу норму про засудження на смерть, але за останні 10 і більше років не виконали жодної страти.

Таким чином, 137 країн світу відмовилися від смертної кари на законодавчому та практичному рівнях. Однак статистичні дані про її застосування все ще залишаються високими. Упродовж 2007 року щонайменше 1 252 людини було страчено у 24 країнах і щонайменше 3 347 людей було засуджено на смерть у 51 країні. 88% усіх відомих страт відбулися у п'яти державах: Китаї, Ірані, Саудівській Аравії, Пакистані та США. Тому діяльність ЄС як світового лідера у боротьбі проти смертної кари залишається нагальною та необхідною.

Починаючи з 1994 року в рамках Європейського інструменту з демократії та прав людини ЄС надав понад 15 млн євро на підтримку відповідних проектів громадянського суспільства. Вони спрямовані на підвищення обізнаності громадськості про країни, які зберігають смертну кару, громадянську освіту, інформаційні кампанії з метою формування громадської думки, інформування та підтримку стратегій заміни смертної кари, забезпечення доступу осіб, яким було винесено смертний вирок, правову підтримку, а також проведення навчання для правників. ❑

ЛАУРЕАТОМ ПРИЗУ САХАРОВА СТАВ ХУ ЦЗЯ

Приз Сахарова за свободу думки — щорічну відзнаку Європейського Парламенту — присуджено цього року китайському дисиденту Ху Цзя. Він є активістом кампанії за громадянські права, захист довкілля та права ВІЛ-інфікованих.

ЛАУРЕАТА ПРИЗУ ВИЗНАЧАЮТЬ ЛІДЕРИ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП ЄВРОПАРЛАМЕНТУ. В Китаї Ху Цзя кілька разів арештовували, а в квітні цього року засудили до трьох з половиною років ув'язнення.

— Нагородження Ху Цзя Призом Сахарова є з боку Європейського Парламенту визнанням щоденної боротьбу за свободу всіх захисників прав людини в Китаї, — заявив Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг.

На додаток до титулу лауреата, переможець отримає 50 тисяч євро. Церемонія нагородження відбудеться в Європарламенті 17 грудня.

Приз Сахарова за свободу думки цього року відзначає свій 20-річний ювілей. Його лауреатами ставали такі видатні особистості як Нельсон Мандела, Александр Дубчек, Кофі Аннан та інші. Всіх їх нині живих буде запрошено до Страсбурга на спеціальну подію з нагоди ювілею призу, яка відбудеться 16 грудня. ❑

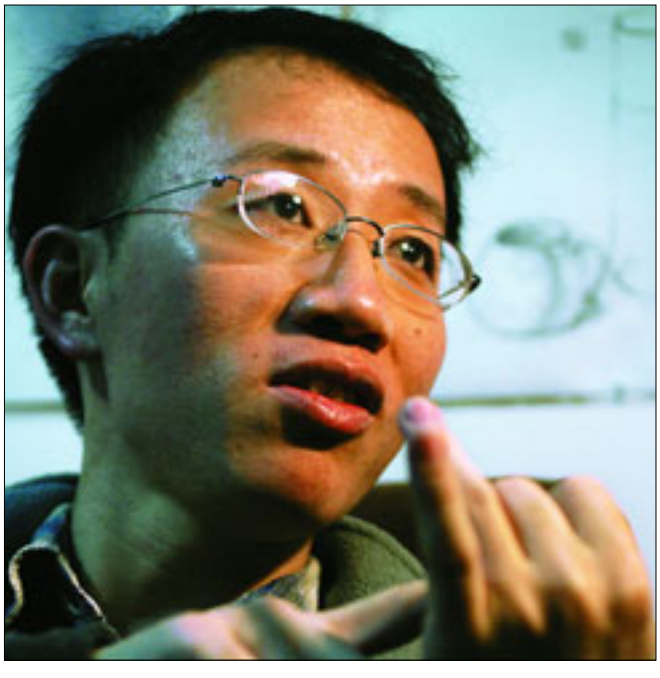

БРЮССЕЛЬ ЗАОХОЧУЄ ШКОЛЯРІВ ПИТИ МОЛОКО

Європейська Комісія започаткувала інформаційну кампанію з пропаганди вживання молока школярами. Гаслом її є «Молоко — пий до дна!» Кампанія спрямована також на підтримку поновленої Європейської програми з уживання молока в школах.

— Діти змалечку розвивають свої харчові смаки, і часто саме ці звички стають вирішальним фактором для їхнього здоров'я протягом усього подальшого життя, — заявила Комісар ЄС з питань сільського господарства Маріанн Фішер Боел. — Європейська програма з уживання молока в школах продиктована бажанням поліпшити здоров'я наших дітей через допомогу школам у забезпеченні їхніх учнів молочними продуктами й заохочення дітей до здорового способу харчування.

Нині проблемами для дітей та юнацтва в ЄС є ожиріння, надлишкова вага та нездорове харчування. Це, а також недостатня фізична активність у довгостроковій перспективі може вести до збільшення ризиків захворювань на серце, діабетів та виникнення інших проблем. Тому підтримка належного харчування дітей є одним з пріоритетів Європейського Союзу.

Саме для цього ЄС поновлює Європейську програму з уживання молока в школах, заохочуючи дітей споживати молочні продукти як елемент збалансованої дієти. В рамках цієї програми Євросоюз також фінансує розповсюдження молокопродуктів у школах та інших навчальних закладах. Минулого липня набуло чинності нове законодавство, що розширило асортимент молокопродуктів, які підпадають під субсидії ЄС. Зараз у списку молоко різних типів, сири, йогурти та ферментні продукти. Під оновлену Європейську програму з уживання молока в школах підпадають віднині середні навчальні заклади: раніше субсидії поширювалися лише на початкові школи та садочки. Нові правила набули чинності з початку 2008-2009 навчального року.

А Єврокомісія вже пішла далі й запропонувала започаткувати в ЄС подібну схему з забезпечення школярів безкоштовними фруктами та овочами. Це так само передбачає і проведення інформаційних кампаній з підвищення обізнаності про потребу вживання вітамінних продуктів, обмін досвідом між країнами-членами. Очікується, що ця програма буде втілена в життя 2009 року після схвалення її Радою ЄС.

У Брюсселі вважають, що разом ці дві ініціативи допоможуть покращити здоров'я та харчування молодих і маленьких європейців відповідно до Європейської стратегії щодо харчування, надлишкової ваги та ожиріння. ❑

МУЗИЧНІ ПЛЕЄРИ МОЖУТЬ БУТИ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ДЛЯ СЛУХУ

Постійне прослуховування персональних музичних плеєрів на високому рівні звуку може завдати шкоди слуху. Таких висновків дійшов Науковий комітет ЄС з надзвичайних і нових ризиків для здоров'я. Дослідження проводили на замовлення Європейської Комісії.

Головний висновок такий — ті, хто слухають через плеєр надто гучну музику по годині щодня принаймні протягом п'яти років, ризикують втратити слух.

— Турбує те, що багато людей, особливо молодих, які часто користуються персональними музичними плеєрами і мобільними телефонами на вищому рівні звуку, можуть не усвідомлювати небезпеку, — заявила Комісар ЄС у справах споживачів Меглена Кунєва. — Висновки науковців засвідчують цей очевидний ризик, і ми маємо швидко реагувати. Важливо збільшити обізнаність споживачів, донести до них цю інформацію. Треба також подумати над технічними засобами контролю звукового рівня, щоб бути певними, що вони йдуть у ногу з новими технологіями.

На рівні ЄС вже існують стандарти, що обмежують рівень звуку в персональних музичних плеєрах до 100 децибел. Але все ж таки це забагато. Науковий комітет ЄС підкреслює, що шкода для слуху може настати, коли рівень звуку перевищує 89 децибел (це максимальний дозволений в ЄС рівень звуку на робочому місці) і слухають таким чином музику лише 5 годин на тиждень. Довше й голосніше прослуховування протягом 5 років веде до втрати слуху. У зоні ризику, за різними оцінками, перебувають 5–10 відсотків слухачів, тобто 2,5–5 млн громадян ЄС.

А продажі персональних музичних плеєрів зростають. Припускають, що усього їх в ЄС щоденно слухають 50–100 млн людей. Протягом останніх чотирьох років у Союзі було продано 184–246 млн всіх видів музичних плеєрів, з них 124–165 — MP3-плеєрів.

На початку 2009 року Єврокомісія організує в Брюсселі конференцію, на якій обговорять висновки Наукового комітету. Участь візьмуть представники країн — членів ЄС, промисловості, споживачів, інших зацікавлених сторін. Очікується, що в результаті й буде визначено, як Євросоюзу рухатися в цьому питанні далі. ❑

КОМІСІЯ ПРОПОНУЄ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МАДЕЙРИ, КАНАРІВ, МАРТІНІКИ ТА ІНШИХ

У жовтні Комісар ЄС з питань регіональної політики Данута Хюбнер презентувала Повідомлення Єврокомісії «Найвіддаленіші регіони: цінність для Європи». Документ містить пропозицію переглянути стратегію для семи регіонів: французьких Гваделупи, Гвіани, Реньона та Мартініки, португальських Азорських островів і Мадейри та іспанських Канарських островів.

— Європа повинна по-новому відкрити для себе ці «заховані скарби», — заявила Данута Хюбнер. — Нове Повідомлення є відповіддю на очікування багатьох у цих регіонах, висловлені протягом ініційованих нами торік дебатів. Це також результат заклику всіх країн-членів до зміцнення зв'язків із заморськими регіонами.

Спеціальний статус цих семи регіонів визначено в Угоді про ЄС. Зокрема, там наголошено на природних проблемах, з якими вони стикаються — віддаленість, замкнутість, малі розміри, важка топографія, економічна залежність від деяких видів продуктів.

Але у Брюсселі вважають, що віддалені регіони можуть багато чого запропонувати Євросоюзу. Географічно вони є важливими для провадження морської політики та політики сусідства. Також вони є ідеальними місцями для експериментів у багатьох галузях, особливо що стосується зміни клімату. Біорозмаїття та виняткові морські екосистеми цих територій представляють величезний потенціал для інновацій у сферах фармакології й агрономії. Цінні вони і своєю продукцією: чаями, винами, ромом, сирами, фруктами, квітами та декоративними рослинами.

Отже, Єврокомісія пропонує шляхи оптимального використання 7,8 млрд інвестицій ЄС, які призначені для цих регіонів на період 2007–2013 років. Зокрема, отримання максимальних переваг від запропонованих Євросоюзом програм, наприклад 7-ї Рамкової програми для досліджень та розвитку.

Мадейра.

Серед пропозицій Брюсселя є такі: започаткування проектів з метою підвищення обізнаності й розуміння економічної та соціальної специфіки цих регіонів, зміцнення партнерства між ними та ЄС, започаткування «Форуму для віддаленої Європи», який збиратиметься двічі на рік. ❑

НА «ВІДКРИТИХ ДНЯХ» ГОВОРИЛИ ПРО РОЗВИТОК МІСТ ТА РЕГІОНІВ

У Європейському Союзі 6–9 жовтня відбувся 6-й щорічний Європейський тиждень регіонів і міст. Він ще має назву «Відкриті дні». Лише у Брюсселі близько 7400 європейських, національних та регіональних високопосадовців, представників банків, бізнесу та громадянського суспільства взяли участь у 145 семінарах та інших заходах.

Поза Брюсселем відбулися ще 230 подій.

— «Відкриті дні» є надзвичайно важливими для нинішнього діалогу між європейськими інституціями, регіональним та місцевим керівництвом, радами міст, асоціаціями, університетами, банками та інвесторами, — заявила Комісар ЄС з питань регіональної політики Данута Хубнер. — У нас спільні цілі: ми хочемо створити кращі умови для інвестицій, зайнятості та зростання, щоб життя 500 мільйонів громадян Євросоюзу ставало якіснішим. Наші регіони й міста є ключом для втілення підходів для досягнення цих цілей.

У центрі дискусій на «Відкритих днях» були виклики, які постають перед регіонами й містами. Обговорювали можливості розширення досліджень, технологічного розвитку та інновацій, питання зміни клімату, обміну досвідом щодо регіонального розвитку та майбутнє європейської політики зближення. Регіони та міста також отримали нагоду залучити нових партнерів, особливо з приватного сектору — адже ефективне використання фондів ЄС потребує співробітництва між державними органами та бізнесовим співтовариством.

Участь у «Відкритих днях» взяла й делегація України на чолі з міністром регіонального розвитку та будівництва України Василем Куйбідою, зокрема, у міжнародній конференції «Дунай — ріка європейського майбутнього», організованій представництвом землі Баден-Вюртемберг (ФРН) при ЄС. Крім цього, Василь Куйбіда зустрівся у Брюсселі з Данутою Хюбнер. Вони обговорили питання співробітництва України та ЄС у галузі регіональної політики, було досягнуто домовленості про підписання в майбутньому відповідного меморандуму. ❑

ЄВРОПЕЙЦІ ПРОТИ КЛОНУВАННЯ ТВАРИН ДЛЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Переважна більшість громадян ЄС негативно ставляться до ідеї клонування тварин для продуктів харчування. 81% їх вважають, що довгострокові наслідки впливу на природу від клонування тварин є досі невідомими. Відповідне опитування провела соціологічна служба Єврокомісії — Євробарометр.

Крім цього, 84% громадян ЄС переконані, що сьогодні в Союзі немає достатньої інформації щодо довгострокового впливу на здоров'я та безпеку використання клонованих тварин для виготовлення продуктів харчування. 54% опитаних вважають, що клонування заради виготовлення продуктів харчування є невиправданим, тоді як 41% вважають, що клонування може бути виправданим для покращання стійкості тварин до захворювань. 44% кажуть, що клонування виправдане для збереження рідкісних видів тварин.

Громадяни ЄС також повідомили, що навряд чи купували б продукти харчування з клонованих тварин (43%) чи з потомства клонованих тварин (41%). ❑

НАЙБІЛЬШЕ СПОЖИВАЧІ ДОВІРЯЮТЬ ДЕРЖАВІ В ФІНЛЯНДІЇ, НАЙМЕНШЕ — В БОЛГАРІЇ

У жовтні «Євробарометр» оприлюднив дані дослідження щодо захисту споживачів на внутрішньому ринку Євросоюзу. Зокрема, запитували про довіру людей у цьому до держави та неурядових організацій.

Один із найцікавіших моментів дослідження такий: виявляється, у низці країн люди більше довіряють саме державним органам! Найоригінальнішою, мабуть, є Фінляндія: там рівень довіри до держави і НУО найвищий по Євросоюзу, при цьому на першому місці все ж державні органи. ❑

Країна	Чи довіряєте ви державним органам у захисті ваших прав як споживача? (%)	Чи довіряєте ви незалежним неурядовим організаціям у захисті ваших прав як споживача (%)
ЄС-27	54	64
Бельгія	60	77
Болгарія	27	22
Чехія	44	62
Данія	77	82
Німеччина	58	74
Естонія	55	59
Греція	49	55
Іспанія	61	63
Франція	48	76
Ірландія	57	64
Італія	43	51
Кіпр	73	51
Латвія	59	58
Литва	37	42
Люксембург	60	69
Угорщина	66	66
Мальта	65	64
Нідерланди	69	87
Австрія	68	71
Польща	39	46
Португалія	39	46
Румунія	36	33
Швеція	41	55
Словаччина	47	49
Фінляндія	81	76
Словенія	76	77
Велика Британія	67	71

Читайте в наступному номері:

• У ЄС відбувся традиційний Європейський тиждень молоді. • Фінансований Євросоюзом проект «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» провів конференцію за підсумками першого року його реалізації. На фото: у наметі проекту під час минулого Дня Європи в Україні.

Фотографії з сайту www.fotoart.org.ua

Біля Бранденбурзьких воріт у Берліні

Містечко Баден-Баден, один з центрів відпочинку

Містами і країнами ЄС

Німеччина

Одна з країн-засновниць Євросоюзу.
Член зони євро і Шенгенського візового простору.

Офіційна назва — Федеративна Республіка Німеччина. Розташована в Центральній Європі. Межує з Данією, Польщею, Чехією, Австрією, Швейцарією, Францією, Люксембургом, Бельгією та Нідерландами. На півночі омивається Північним та Балтійським морями.

Німеччина — найбільш населена країна Європи: 82,5 мільйона жителів, понад 90% яких — німці. Більшість німців є християнами, при цьому приблизно по 32% їх становлять католики й лютерани.

ФРН має федеративний устрій — складається з 16 земель. Отже, політична система держави ділиться на два рівні: федеральний, на якому ухвалюють загальнодержавні рішення, та регіональний, на якому вирішуються завдання земель. Кожен рівень має свої органи виконавчої, законодавчої та судової влади.

Главою держави є Федеральний президент. Але він виконує швидше представницькі функції й призначає Федерального канцлера, який і є керівником виконавчої гілки влади.

Законодавчу діяльність здійснюють у Німеччині Бундестаг і Бундесрат — останній є органом представництва земель.

Річка Шпреє у німецькій столиці

Набережна Ельби у Дрездені

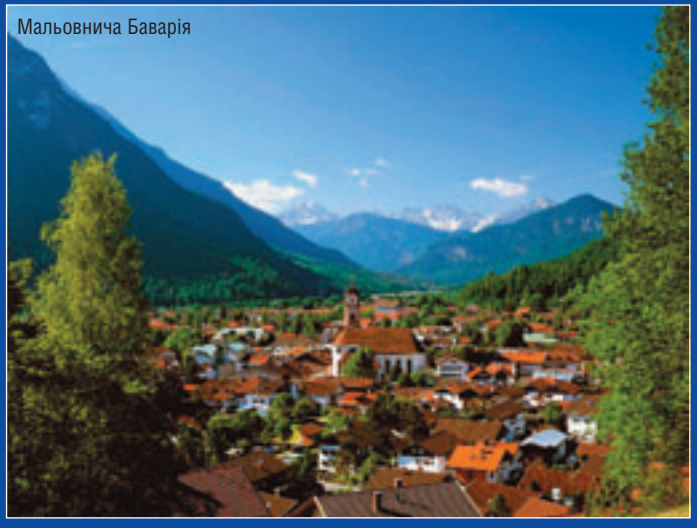
Мальовнича Баварія

«Євробюлетень». Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні.
Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10, тел. (+380 44) 3908010. www.delukr.ec.europa.eu, E-mail: Irina.Stadniychuk@ec.europa.eu